

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 14—Vol. LIX.

Friday, 14th April, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

Netaji's Daughter In India

"I LIKE this country very much. I have come to like it not only for its beauties, but may be even more for its negative aspects," observed Miss Anita Bose, daughter of Netaji Subhas Chandra Bose, speaking at a reception accorded to her by the members of the Bengal Association in Madras.

Miss Bose said she had come to India, after living in Europe all these years. Naturally she had a certain idea, from pictures, not only about India but also about her father's position here. She could not really imagine how much he was loved by the people here, especially in Bengal. Slowly she began to realise what her father really meant to his countrymen. She sometimes felt a little awkward in comparing herself with him. Being a great man's daughter was in many ways a wonderful thing. On the other hand, it also posed a difficulty. She did not like to live on the reflected glory of her father and wanted to build a career in her own way, however small, because, in her view, building up a career on some one else's achievement was not only unfair but wrong.

Miss Bose said that during her short stay in India, now for the first time, she had tried her level best to get an idea about India. She did not see India as an ordinary average tourist but wished to find out what "Real India" was. She did not know how far she had succeeded in getting to know the real picture of India. She had seen many things in India—nice ones, not so nice ones—and was indeed very glad and very moved to see the affection shown to her and to her father. On the other hand she was depressed to see the social conditions in the country—poverty and misery, which India had yet to tackle. To some extent this problem attracted her attention and she felt India could offer a wonderful

(Continued in next column)

INDIAN PAPER CRITICISES ROY WELENSKY

FUTURE OF FEDERATION BELONGS TO AFRICANS

"INDIAN OPINION" INDIA SERVICE

NEW DELHI (By Mail).—"It is not for Sir Roy Welensky to decide the future of Northern Rhodesia, or any part of the Central African Federation for that matter" This observation is made by the influential Madras daily, "The Hindu". It adds: "That right must inevitably belong to the Africans. The manner in which London has allowed the conference on the Federation to drag on, while it permitted Sir Roy to whittle down its plans for Northern Rhodesia cannot produce any sense of confidence among Africans. The chaos in the Congo is being cited as a reason for going slow with constitutional progress in Northern Rhodesia. But what is likely to happen now is that the success of reactionary forces may lead to large-scale disturbances in a country which is quite willing to make progress at a suitable pace but not at so slow a pace to make such "progress" indistinguishable from a stalemate of bitter frustration

"The Hindu comments:

Both Mr. Kaunda, of the United National Independence Party, and Mr. Nkrumbula, of the African National Congress, have been bitterly critical of the British Government whom they accuse of having yielded to the pressure exerted by Sir Roy and his United Federal Party. These African leaders are moderates and would like to co-operate with Britain in achieving their ultimate aim of "one man one vote" by gradual stages. These moderates have to reckon all the time with the extremists in their own country, if not in their own parties, and cannot yield beyond a certain limit if they are to continue being influential among their people. They cannot, for instance, agree that, for ever, the 75,000 Europeans in Northern Rhodesia should have the same number of seats in the legislature as the two million Africans. Nor are the Africans in Northern Rhodesia

(Continued from previous column)

field to do constructive work, for one to dedicate one's life to that end. But she did not know whether she could make India her home and settle down here for good. First she had to take the consent of her mother, who could not come with her for several reasons, one of them being that she had her own mother, very old and ill and so had to be looked after,

anxious to continue in the Federation which will be dominated by the Europeans, especially from Southern Rhodesia. How well founded their fears in this regard are has been shown by Sir Roy's sabre-rattling tactics against which the British Commonwealth Relations Secretary, Mr. Sandys, has felt compelled to register a protest. Sir Roy has totally rejected even the modest proposals of the British Government and has ordered a mobilisation of the European territorial troops of the Central African Federation. The

Colonial Secretary, Mr. Macleod is now faced with a straight challenge to the power and authority of the British Government.

The European settlers in the Federation have, by and large, tried to make out that the African nationalists are preparing for large-scale disturbances, though they have failed all along to produce convincing evidence in support of this allegation. But now Sir Roy has openly challenged African nationalism and has made very disparaging remarks about it. Perhaps he thinks he can crush African nationalism, as the whites have tried to in the Union of South Africa. If the British Government look on while he does what he likes with the African movement for freedom, they would not merely be playing with fire but would lose the respect of the world which Britain has earned because her colonial policies have been comparatively liberal.

MADRAS STATE IS NOW TAMIL NADU

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)—The Government of Madras have decided that Madras State be referred to in Tamil by the name "Tamil Nadu" from now on. This replaces the present equivalent of "Chennai Rajyam" used by the Government. Madras City would, however, continue to be called "Chennai" and the English equivalent of the State's name and that of the capital would be Madras.

The decision of the Government was announced in the Legislative Assembly by Mr. C. Subramaniam, Finance Minister and Leader of the House, replying to the discussion on a non-

official resolution for renaming the State as Tamil Nad.

Mr. Subramaniam said that the State Government did not propose to sponsor any legislation in Parliament to amend the Constitution of India for the purpose of altering the name of the State. He, however, sounded a warning that the change of name should not lead to any linguistic fanaticism but should only foster greater love for Tamil.

The mover of the resolution, Mr. P. S. Chinadurai, Leader of the PSP, withdrew his resolution after the Minister's reply.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 14TH APRIL, 1961

Municipal Indifference

A VERY sore point in the relations between Indian ratepayers and the municipalities in which they live is the gross indifference of the local authorities to the needs of the Indian citizens. The Indians are called upon to pay rates and all the other municipal and provincial taxes but, unfortunately, the municipalities and the Province do not care very much for the requirements of the Indian people. In fact, if they care at all it is a matter for surprise—and gratitude. In this respect Durban, the city in the Union which carries the largest concentration of Indian people and which makes the loudest boast of being the most British city in the country is the grossest offender. One has only to look around to see how the Indian people are neglected. The Municipality of Durban is by no means slow in collecting rates but it is pre-eminently slow in providing the normal municipal amenities to the Indian people. And because of this persistent indifference on the part of the Municipality the Indian people themselves have given up expecting anything in return for the rates which they pay.

Indians as ratepayers and citizens expect a competent municipal bus service in Durban but they get what is an apology of a bus-service. Replying to a request made by the Durban Indian Municipal Employees Society the City Council said that it did not have the finances to provide bus-shelters for non-white users of the municipal service and yet it finds £50,000 for recreational amenities for Europeans. Indian residential areas are grossly neglected. The sanitation is primitive because the Council cannot find the money for sewerage. One Indian company developing a residential area for Indians within a few miles of the heart of the city has had to provide its own sewerage system for the township. The arrangement seems to be that when the Council can afford it, it will repay the Indian firm the cost of this. Surely Indians as ratepayers are entitled to a sanitation service from the Municipality. European areas at greater distances are provided with services, as a matter of course.

Roads in Indian areas are slushy and muddy and narrow. Pavements do not exist and grass is allowed to grow freely. Even where roads are tarred there is no regular maintenance; there are potholes on the roads and the surfaces are uneven. Examples of this are legion. One has only to drive through an Indian residential area to see these things for himself. With the European it is different. His areas get preference and constant attention. He has a representative on the Council. He is not only taxed but he is also *represented*. The Indian is *taxed* but not represented; and taxation without representation has been called tyranny. In view of the gross indifference of the City of Durban towards the needs of

The Need For Inter-Religious Understanding

By Y. N. SUKTHANKAR In "PRABUDDHA BHARATA"

THERE was a time when religion, instead of uniting, divided the people. It, of course, created unity within a group, whether small or big; but outside that group, instead of bringing about unity, it created dissensions and hostilities leading to bitter wars. The reason for this must be looked for in the origin of religion. It could best be described as an eternal quest. In the very early stages of the world, there was a lot to frighten man. Unfamiliarity always frightens him. Thunder, lightning, heavy rains, earthquakes, and the like were the phenomena of which he could not give to himself any satisfactory explanation. He therefore looked them as powers, malignant and cruel. This gave rise to the thought of punishment and retribution. God punished the evil doer. The evil-doer was one who did not accept the beliefs of the group. When more and more groups were formed, it was found that varying beliefs were held by different groups. The strange beliefs were feared as likely to bring down the punishment of God. These beliefs must therefore be crushed. Later, as civilisation progressed, these beliefs persisted, but in a different and modified form. Just as the ego of the child develops, and becomes more marked and inflated as the child grows, becomes a boy, and later a man, the same is the case with a nation. Its ego flourishes, and the nation must impose its culture and religion on other nations and peoples. This led to wars of conquest, motivated by religious beliefs. Some religions, of course, were more militant than others; and the followers of those religions looked upon religious wars as dictated by a solemn duty.

It will be seen that these remarks apply to a particular type of religion, viz. religion in an organized form. Such a religion

wants to consolidate itself by tightening up its regulations. Such religions are, as a rule, dogmatic; they lay down a code of conduct and require that certain rites and rituals should be scrupulously followed. Fortunately, compared with some other countries, India has been free from religious wars as such. That is due to the fact that Hinduism looked upon religion as something personal. This was the influence of the Upanisadic thought. The sages and seers of India admitted no restrictions to the speculative thought. They went on surmounting one obstacle after another, attained to a knowledge which was beyond all phenomena, and finally came to the conclusion that, however different may be its manifestations, the truth was one. Buddhism, similarly, laid stress on tolerance, compassion, and non-violence. All this had a permanent effect on the Hindu thought. Today, religion is looked upon as something personal—a personal relationship between God and man.

It may be contended that religion is now a spent force. Most of the dogmas could be believed only by credulous persons. These would not stand the test of science. The various scientific discoveries have given a great stimulus to materialism. It will be seen that this criticism of religion really applies to the organized religion. Sir George Thomson, F.R.S., Master of Corpus Christi College, who presided over the annual session of the British Association for the Advancement of Science, recently said that there were two aspects of science—control and understanding of nature. Control of nature led to consequences which were feared by sections of mankind. In trying to understand nature, science has something in

(Continued on page 111)

more than half its citizens it is welcome news that some people on the Council are even thinking of giving the non-Whites of the city some direct representation on the Council. It is not likely that much will come of the proposal for a committee to inquire into this question and to make a report to the full Council. Let us hope, however, that some advance is made on the subject of non-White representation on the City Council of Durban.

Apartheid Incompatible With Whole Spirit Of Commonwealth

VERWOERD PUTTING HISTORY INTO REVERSE

I HAVE not quite as long as I hoped to have so I shall get straight down to answering some of the points which have been raised.

Mr. Callaghan asked about the attitude towards the United Nations. I cannot get into great detail on this. We shall not be inhibited from expressing our opinion about apartheid but that does not mean—I want to make this quite clear—that we shall ignore, as we suggested, the legal position. We do not believe it enhances the status or influence of the United Nations to pass loosely worded resolutions to arrogate to the United Nations powers which go far beyond the terms of the Charter.

An honourable gentleman asked about the defence arrangements with South Africa and in particular the question whether South Africa would supply a division for the defence of the Middle East. The South African Government made it clear several years ago that they considered that arrangements had lapsed. There are other arrangements, based on an exchange of letters in 1955, which provide for certain naval defence arrangements which I believe are to the mutual advantage of both countries. But they will naturally be the subject of examination and I am not proposing to make any commitment about the future of these arrangements here tonight.

Citizenship

A number of references have been made to citizenship. Mr. Turton urged that South Africans should be given the same status as the Irish. Again I do not wish to anticipate our study of this extremely complex and delicate question but I must however point out that the position of Ireland and that of South Africa are not the same. The territory of the Irish Republic was until 1921 part of the United Kingdom and is geographically part of the British Isles. The Republic of Ireland has a common frontier with the United Kingdom and her citizens are constantly coming in to work here.

Mr. Russell urged that nothing should be done to disturb trade relations with South Africa. Our special relations with South Africa in trade and economic matters rest in the main upon bilateral agreements. While most of these sprang from special political relationship between South Africa and Britain the withdrawal of South Africa from the Com-

We reproduce below the full text of the speech by the Secretary of State for Commonwealth Relations, Mr. D. Sandys, in reply to the debate on South Africa in the House of Commons on March 22nd, 1961. Immediately after withdrawing his application for membership of the Commonwealth, the South African Prime Minister, Dr. Verwoerd, made the claim that the withdrawal would not affect very much, if at all, relations between the Republic of S.A and Britain, and forecast the disintegration of the Commonwealth. Mr. Sandys has categorically refuted both these. His speech deserves careful study.

monwealth does not have the effect of terminating these agreements.

We welcome Dr. Verwoerd's statement that South Africa wishes to remain a member of the Sterling Area and we share this hope that trade between our two countries will be maintained and expanded.

In his recent speeches Dr. Verwoerd has been giving the impression that South Africa's withdrawal from the Commonwealth will make no difference—that everything between us will be just the same and perhaps a little better. I know that to him South Africa's membership of the Commonwealth means primarily close relations with Britain. We too wish to maintain close relations with South Africa. But to us the Commonwealth means something more than a number of separate bilateral links between Britain and each of the members of the Commonwealth. To us the Commonwealth is above all a collective relationship in which we consult together, think together and, as far as possible, work together for the advancement of broad common objectives. For reasons which we all regret South Africa will no longer be represented in this Commonwealth fellowship. We hope however that its absence will be no more than temporary and that a time will come when in changed circumstances we shall be able to welcome back a representative of South Africa at our Commonwealth family table.

Privileges

As the Leader of the Opposition said, we must not let it be thought that it makes no difference whether one is in or out of the Commonwealth. Mr. Turton urged that South Africa should continue to take part in the consultative machinery of the Commonwealth. I am sure that none of us desires to disrupt long established links with South Africa but as Mr. Malcolm

MacPherson said we must be careful not to destroy the value of Commonwealth membership by giving to those who are not members all the privileges of those who are.

As the Leader of the Opposition said the withdrawal of South Africa has naturally given rise to anxieties about the future development and evolution of the Commonwealth.

Lt. Cmdr. Mayon and other Hon. Members expressed the view that the discussion of apartheid at the Prime Ministers' Conference had set a dangerous precedent for future interference in one another's internal affairs.

They fear this may encourage member countries to make charges and counter-charges, attacks and counter attacks, against each other and that there will always be somebody in the dock. If things were to develop in that way it would of course be quite disastrous. It would completely poison our relations, and would no doubt soon bring about the dissolution of the Commonwealth. But I do not believe that those fears are well founded.

The Leader of the Liberal Party said that the Commonwealth should not be regarded just as a cosy club and I agree with him. It must, he said, stand for principles. I agree with him also about that provided that we never attempt to define too precisely what those principles are.

Commonwealth Prime Ministers have always wisely resisted the idea of establishing a code of conduct to which all members are required to conform. Our relations are governed not by a book of rules but by what has been described as a general consensus of opinion. But although there may be no precise definition of principles for which the Commonwealth stands there are certain things for which it clearly does not stand and which are incompatible with the whole spirit which inspires it. One of those things is the policy of apartheid

as preached and practised in South Africa.

Discrimination

We must of course recognise that racial discrimination still exists in many countries of the world. Incidentally these are not confined, as one might imagine by reading some newspapers, entirely to British Colonial Territories. But South Africa's policy is different, not only in degree but in kind. As the Leader of the Opposition said, there is a difference between precept and practice. Everywhere else outside South Africa Governments are trying more or less successfully progressively to eliminate racial discrimination between their citizens. In South Africa on the other hand discrimination and segregation have been elevated into a principle; an objective of policy; something to be proud of; an inspiring ideal.

Anyone who attended the Prime Ministers' Conference must have felt that on this subject Dr. Verwoerd was talking a totally different language from that of the rest of his colleagues. He is deliberately trying to swim against the whole current of world thought. He is trying to put history into reverse. It may be said that however wrong and ill-conceived apartheid may be it is South Africa's internal affair and does not affect her external relations with other members of the Commonwealth. It must however be recognised that apartheid has aroused deep emotions throughout the world and has ceased to be a matter of purely domestic concern.

But, quite apart from the wider considerations of humanity it is clear that South Africa's racial policy and her attitude towards racial matters has become incompatible with effective operation of the Commonwealth relationship. The Commonwealth is essentially an association of nations of different races and colours who have established a close and special relationship with one another. That close and special relationship can be maintained in one way only, and that is by continuous and intimate consultation between their Governments. Yet while applying for continued membership the South African Government—and this is something which bit very deep into all other members—still firmly refuse to resolute diplomatic representatives

(Continued from page 110)

British Premier On What Shocked The Commonwealth Prime Ministers

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

LAST week I announced to the House the decision of the Prime Minister of South Africa to withdraw the application of the South African Government to remain in the Commonwealth after that country becomes a Republic on 31st May. I described this decision as unavoidable in the circumstances. Although the House is well acquainted with the general background, I think it would be as well for me to say a few words about the developments which have led South Africa to withdraw from the family of nations forming the Commonwealth.

Hon. Members will recall that last year the representative of South Africa informed the Prime Ministers' Conference that his Government intended to hold a referendum on the proposal that South Africa should become a Republic. At that meeting Commonwealth Prime Ministers were asked to give their agreement in advance to continued Membership of a Republican South Africa in the Commonwealth. The Prime Ministers felt unwilling at that time to agree.

They were influenced by two considerations. First, such a decision might have been construed as an attempt to influence the referendum and therefore an interference in a matter which was clearly one for the people of South Africa alone. Secondly, precedents showed that although it was not necessary to withhold approval until all constitutional processes had been completed, it was not proper to give approval before a decision to make a constitutional change of this kind was beyond all doubt. South Africa was accordingly invited to delay the application for renewed Membership until after the referendum. That was last year.

The referendum was held in October, 1960. As the House knows, the result was in favour of a Republic. The necessary legislation in South Africa has been introduced and the intention is to declare a Republic at the end of May this year. Accordingly, when the Prime Minister of South Africa brought this question to the Conference this month there was no longer any reason to delay a decision.

Not Possible

The application which he put forward was for South Africa to

We reproduce below the full text of the speech made by the British Prime Minister, Mr. Harold MacMillan, in the House of Commons on March 22nd, on South Africa's withdrawal from the Commonwealth. This speech is very important especially in view of the claims made by the South African Prime Minister about South Africa's future relations with Britain and the continued existence of the Commonwealth.

stay in the Commonwealth as a Republic. If it had been possible to deal with the application as a purely constitutional matter, there need have been no difficulty, for the great decision of principle as to whether the Commonwealth should continue to rest on allegiance to the Crown or whether Republican States might be Members was in fact settled in 1949. In that year India became a Republic but remained a Member of the Commonwealth accepting the Sovereign as Head of the Commonwealth as the symbol of our unity. Since then, Pakistan and Ghana have become Republics within the Commonwealth and Ceylon has been given an assurance that she will continue to be welcome as a Republican Member although she is in fact still a monarchy.

It was clear that the Commonwealth Prime Ministers as a whole did not feel themselves able to treat the continued Membership of South Africa as a purely formal or procedural question. In view of strong feelings on the racial policies pursued by the Government of South Africa, the discussion could not be narrowed to the constitutional point. Because of the wide implications of South Africa's racial policies for other Members of the Commonwealth and their effect on world opinion this matter could not be dealt with on the basis of the constitutional change alone.

Dr. Verwoerd himself recognised this. Although it is an established convention of these meetings that we do not discuss domestic affairs of a Member country without the consent of that country, the Prime Minister of South Africa agreed that on this occasion the racial policy of the Union Government should be discussed. In this I am sure he was right for this question had become, as I say, more than a matter of domestic interest to South Africa. It had aroused widespread international interest and concern. It affected in

various ways the relations between South Africa and other Members of the Commonwealth. It was even threatening to damage the concept of the Commonwealth itself as a multi-racial association. In all those circumstances it was impossible to overlook the racial issue. In fact, as the House knows, it became the dominant issue, and the purely constitutional point was overshadowed.

Not Accepted

May I say in passing that I do not at all accept the view, which I have seen expressed in the last few days, that this means that the Commonwealth will in future turn itself into a body for passing judgment on the internal affairs of Member countries. I see no reason why the existing convention to which I have referred should not be maintained. After all it was not broken on this occasion, for the Prime Minister of South Africa agreed that this discussion should be held. There were, as I have indicated, good reasons why it should have been held on this occasion—because of the grave external effects of the policy to which I have drawn attention.

I had at this Conference two functions, inevitable in the circumstances, where by tradition the Prime Minister of the United Kingdom is invited to preside over these meetings. First, as Chairman, it was my duty to guide the discussion and try to lead it to the decision most helpful to growing co-operation within the Commonwealth. It was also my duty to present the view of the British Government and I hope of the British people.

I have never concealed, nor do I wish now to conceal, from the House or country, that in my view there were very good arguments for allowing the application of South Africa on constitutional grounds but at the same time expressing strongest disapproval of her racial policies. I know that many Hon. Mem-

bers and many people in the country took a different view but I will give my reasons frankly.

Abhorrent

No one in this House approves—indeed we all deplore—the principle which underlies the policy generally known as *apartheid*. That is not because many of us are unaware of our own failings or anxious to throw the first stone. Hardly any country at some time in its history nor even at the present time can stand blameless. All kinds of discrimination—not only racial but political, religious and cultural—in one form or another have been and are still practised often as a survival of long tradition. But the fundamental difference between ours and the South African philosophy is that we are trying to escape from these inherited practices. We are trying with varying degrees of success but always with a single purpose, to move away from this concept in any form. What shocked the Conference was that the policy of the present South African Government appeared to set up what we would regard as an unhappy practice, inherited from the past perhaps, as a philosophy of action for the future. This philosophy seemed altogether remote from and indeed abhorrent to the ideals towards which mankind is struggling in this century, in the free world at any rate, and perhaps—who knows? sooner or later behind the Iron Curtain.

It was not therefore because all of us are without sin that we felt so strongly. It was because this *apartheid* theory transposes what we regard as a wrong into a right. I do not question sincerity with which these views are held by many people in South Africa or their very deep conviction that theirs is the right course in the interests of all races; but we in Britain have never been in doubt that this is a wrong course.

A year ago in Cape Town, I tried to express—I hope courteously, but quite firmly—what was the British view, and I do not think many people in this House dissented from what I then said. All this accentuation and systemisation of the policy of *apartheid* is something very new. I am not saying there was

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

no discrimination in the days of the great South African leaders like Smuts and Botha but these men had in their minds an inspired vision and had the intention and purpose of moving gradually towards it. I still believe that as the years go by this ideal will grow in strength in South Africa.

Is it then right, I asked myself, to cut South Africa away from the Commonwealth? Our two countries have links forged in history. We have known what it means to fight against each other. We have also known what it means to fight side by side in the defence of freedom in two World Wars. There are the close connections of our own countrymen, hundreds of thousands of whom will deeply regret the severance of the Commonwealth ties. But apart from all these strong considerations of sentiment, I was not satisfied that the exclusion of South Africa from the Commonwealth would best help all those European people who do not accept the doctrine of *apartheid* and the growing body whose opinions are in flux. Nor as far as I could see would it help the millions of Africans. Moreover, it seemed to me there was danger of falling into a somewhat *pharisaical* attitude in this. In my view—and I am not ashamed to say so—it was better to hold out our hands and help them, to avert our eyes and pass by on the other side.

Very Little

It is not my intention, nor do I think it would be proper for me, to give an account of the discussions which took place at the Conference. Those discussions are confidential and all Prime Ministers should try to preserve in respect of them the traditional confidence of a national cabinet. However the *communiqué* which we published—and it was published with the agreement of all concerned including the Prime Minister of South Africa—made quite clear what happened and I have very little to add.

But I am convinced—and I must say this—that had Dr. Verwoerd shown the smallest move towards understanding of the views of his Commonwealth colleagues or made any concession; had he given us anything to hold on to or any grounds for hope; I still think the Conference would have looked beyond the immediate difficulties to the possibilities of the future. For after all our Commonwealth is not a treaty-made league of Governments; it is an association of peoples.

But the Prime Minister of South Africa, with an honesty which one must recognise, made it abundantly clear beyond all doubt that he would not think it right to relax in any form the extreme rigidity of his dogma, either now or in the future. And it is a dogma. To us it is strange but it is a dogma which is held with all the force of one of those old dogmas which men fought and struggled for in the past.

Our discussions were held in an atmosphere of great courtesy, dignity and calm, but that made the underlying tension all the more real. There was no question of the expulsion of South Africa, for it became apparent to Dr. Verwoerd himself that he could not serve the Commonwealth or help its unity and coherence in any other way except by withdrawing his application. This he did, and so for the time being ended over half a century of South Africa's Membership of our Commonwealth.

Not The End

Nevertheless I do not feel we should regard this as the end of the story. We shall always have a special feeling for the people of South Africa—of all races. We shall watch with continuing interest their development and I still think that the more we are able to maintain personal and individual contacts with our friends there the greater our influence will prove to be.

But at the end of the day I do not believe it will be words which will win—certainly not bitter words and recriminations. What might well influence the people of South Africa most is proof that those of us who extol the virtues of partnership between the races are able to translate our theories into facts; to establish on African soil a practical example of non-racial society that works to the benefit of all its peoples. Today we have such a chance in Central Africa and I pray that we and those of every party and race in these territories will seize it while the time yet remains.

I do not for a moment underestimate the difficulties or magnitude of the political problems which stand in the way. Of course there are differences both of view and above all of emphasis, especially about the pace of advance; but I believe we are all agreed on our objective. In that spirit let us move towards it. In that way I think we can best help South Africa.

Last Thursday I undertook to say a word or two about some

of the practical problems which will arise as a result of this decision. I am sure the House will understand that although these are being carefully studied by the Departments concerned, I am not yet in a position to do more than speak in very general terms. The questions fall into different categories of varying importance. Even if South Africa had remained in the Commonwealth the change from monarchy to Republic would have required consequential legislation in our Parliament. But this would have been comparatively simple, and would have followed precedent.

We have now to consider other results, and these matters cannot be settled without a good deal of thought on each side or without negotiations with the South African Government. It will probably be most convenient to introduce a Bill to make temporary provision for a period immediately following 31st May. The purpose of such a Bill will be to maintain the operation of existing law for a specified limited period both in the United Kingdom and British Dependent Territories. This will give us an interval during which both Governments can consider the important questions which have to be dealt with.

Important Questions

First, there is the question of nationality or citizenship. This is a deeply personal matter causing no doubt anxiety to many South Africans, both those living in South Africa and especially those of British descent and those very many South Africans living and working outside the Union. We must look carefully into this and make no hurried decisions.

Then there are certain trade and financial matters which we must consider. As regards the sterling area the Prime Minister of South Africa has already said his country would wish to remain a member. No legislation is needed in this connection. As the House well knows there are a number of countries outside the Commonwealth who are already members of the sterling area. These include not merely countries like Burma which were formerly part of the old British Empire but also countries like Iceland, Jordan and Libya.

Then there is the question of preferential arrangements which affect trade both ways. These are governed by a bilateral agreement concluded after the Ottawa Conference in 1932 and will be unaffected by South Africa's changed status. I am informed that the maintenance of these preferential arrange-

ments is not affected by our obligations under G.A.T.T. There are other fields where we have co-operated with successive South African Governments and if both our countries regard it as mutually advantageous and if it is found to be compatible with South Africa's non-membership of the Commonwealth, I have no doubt this co-operation can and will continue.

I am sorry I cannot give more precise information to the House at this stage. Meanwhile I repeat that I am sure the best course is to introduce a standstill Bill to give us time to sort these matters out in negotiation between the two Governments.

Right And Duties

In quite another class are our rights and duties towards the three High Commission Territories. These Territories remain in the same relationship with us as before and we shall continue to accept and discharge our obligations and responsibilities in accordance with the undertakings which have been many times repeated by many of my predecessors. We must, of course, also recognise that they have common borders and close economic ties with the Union of South Africa, and no doubt there will be many practical questions concerning the High Commission Territories which we shall have to continue to discuss with the Union Government. There are many such questions—postal arrangements, railway arrangements and many things of that kind.

I do not wish to detain the House except perhaps to allow me to add a few general reflections. There are some who think the Commonwealth will be gravely and even fatally injured by this blow. I do not altogether share this view. I do not share it at all. After all in the year since the war the whole concept of the Commonwealth has radically changed. In the past it was four or five countries populated by people of broadly British descent linked together by their common allegiance as subjects of the Crown. From 1949 onwards it has become more and more a group of countries associated historically with this island, developed, strengthened, brought to their independence by long and not inglorious effort of ordinary British men and women—missionaries, traders, doctors, and administrators—countries who with these recollections of the past have decided to go forward together and face perils of the future. This association must depend not on old concept of common allegiance but upon the

Verwoerd Putting History Into Reverse

(Continued from page 107)

from any non-European members of the Commonwealth:

Mockery

This makes a mockery of consultation and in any case we cannot accept that because of the colour of their skins certain members of the Commonwealth are to be treated as lepers. By this refusal to have normal external relations with African and Asian countries, even when they are members of the Commonwealth family, South Africa has herself carried the principle of apartheid into the international sphere.

Viscount Hinchingsbrooke interrupted to say: "The whole House is behind my Right Hon. Friend in what he is now saying; I mean that. But can he tell us whether any efforts have been made through diplomatic channels or Commonwealth Relations channels to get South Africa to change that point of view in the last eighteen months?"

Sandys continued: "I am glad my Hon. Friend has raised that point because I believe it is crucial and goes to the root of the trouble. I think everyone realised at this Conference that it is a waste of breath to ask the South African Government to change their racial policies. The whole state and the whole policy is based on the conception of segregation and apartheid. But what nobody could really understand was how the South African Government could apply for continued membership of the Commonwealth and profess to want to work together with other members of the Commonwealth and at the same time do that because their faces are black or brown, or whatever it may be, they were not prepared to receive a High Commissioner or a diplomatic representative from Ghana, Nigeria, India, Pakistan, or Malaya. Clearly that meant they were not interested in the conception of the Commonwealth relationship as we understand it. At this meeting the point was raised over and over again. It is a matter which has been going on for a long time. It has been a cause of friction and difficulty for a long time. The Prime Minister may bear me out when I say that if the South African Government, in the course of the Conference, had said, not that they were going to do away with apartheid but were going at any rate to make this gesture of reconciling diplomatic representa-

tives from other Commonwealth countries than European ones it might have altered the whole atmosphere.

Better Off

Verwoerd has said that the withdrawal of South Africa would be followed by the disintegration of the Commonwealth. I must say something about that. I have no wish to hurt anybody's feelings. Had Dr. Verwoerd not raised the issue himself I should have preferred not to discuss whether we would be worse off for the departure of South Africa. Whatever view we may take of the events of the last week I think we must agree on one thing—that the withdrawal of South Africa will have the effect not of dividing but of uniting more closely the nations of the Commonwealth.

It seems that the South African Government have not understood the changed character of our modern Commonwealth association. The role of the Commonwealth is not to build a bloc of racially homogeneous nations. It is rather, as Mr. Callaghan said, to build a bridge between the peoples of all races and creeds. Its purpose is not to present a united front but to provide a unifying influence in a deeply divided world. With the exception of South Africa, each of the members of the Commonwealth has its own circle of friends with whom it has more special affinity whether through geography, race, religion or alliance. These various circles of friends, when put together, embrace in one way or another the greater part of the globe. In fact, outside the Communist world there is scarcely any group of nations in which members of the Commonwealth do not play a leading role.

I am glad Mr. Callaghan referred to the declaration on disarmament which I believe to be something of great importance. If therefore members of the Commonwealth can manage to evolve a joint approach to some of the great issues of the day they will be in a position to afford collective multi-racial leadership of a kind which was never more needed than it is today.

I said: "With the exception of South Africa" because she has progressively isolated herself, with the result that she has no circle of friends whose goodwill she can bring into the common pool. It is essential to me to say these things as it is painful to the Noble Lord (Hinchingsbrooke) who is now, repeat now, leaving the Chamber to listen to them: I do so only because I am determined to refute with all the power at my command the allegation that the Commonwealth is going to disintegrate. We must not minimise the gravity of the decision that has been taken by South Africa but at the same time I am convinced that the consequences will be very different from what Dr. Verwoerd has predicted. What has happened was, I think, sooner or later inevitable. Having now come through the crisis, there is no doubt the united and moral standing of the Commonwealth throughout the world will be increased.

Most of us here have been deeply stirred by the events of the last week. It is difficult to describe our emotions because they are a mixture of sorrow, relief and confidence; sorrow at the severing of a long connection in peace and war with the peoples of South Africa of all races; relief that an issue which threatened to disrupt our association has been removed; confidence that the Commonwealth, now imbued with a greater sense of purpose, will go resolutely forward to fulfil its destiny."

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

(Continued from previous page)

new principle of common idealism.

The note on which I would wish to close is simply this. Whatever one's views this is a very sad event; sad because of what seems to us tragically misguided and perverse philosophy which lies at the root of apartheid; sad because of the many people in South Africa who, I am certain, would like it at least tempered and made more elastic and more humane; sad because this event marks the end of an association of our countrymen for over a hundred years with Colonies formed in Cape Town, Natal and elsewhere; sad because it is the end of a fifty year connection which began with a decision then hailed as an outstanding example of magnanimity after victory; sad because it makes a breach in a community which has a great part to play in the world.

Yet I will not end on that note. As I said on Thursday, sad as it is we must look to the future. The statement on disarmament annexed to our final communiqué is, I believe, an important and significant achievement of this Conference. Despite our pre-occupations with our problems we were able quietly and patiently to exchange ideas and view and in friendly discussion to reach and to record agreement on a common aim in relation to the most important question facing the world today. This achievement is a demonstration of the vitality of the Commonwealth and a more convincing answer than any words of mine to any faint hearts whose courage is failing.

Nor is the loss of South Africa to the Commonwealth, when it comes, the end of the story. I read in one of the newspapers a phrase which struck me greatly. It said the flag of South Africa must now be flown at half mast. So be it. But let us look forward to the day, perhaps not so distant as it may seem, when it can again be hoisted in triumph to the mast-head.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.

Garlic 25lb pocket at 6c lb

Also Africans' long handle brooms R. 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER

Write to:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year

LATEST SHIPMENT IN

Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments. Sequins, Diamontics & Trimmings Muradabadiwares & Fancy Goods

We specially cater for Hawkers and Traders

When Next In Town-It Will Pay You To Visit

A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALEERS

116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban

Write For Our Price List

The Need For Inter-Religious Understanding

(Continued from page 106)

common with religion and philosophy. Therefore, there need be no conflict between science and religion. All the improvements in the materialistic life brought about by the scientific inventions have not led to peace or happiness in the world. The nuclear inventions have given rise to great fear and anxiety, in so far as they could be used for warlike purposes. It seems as if by pressing a button you can destroy almost the whole world. Democracy, again, has not materially increased the happiness of mankind. It has not eliminated poverty. It has not led to any appreciable amount of understanding and sympathy among the peoples. Indeed, in some parts of the world, it is held that democracy has failed and some other system of government must be tried. In fact, great success is claimed for some of these systems, as against a democratic form of government. It is clear that there is great dissatisfaction and restlessness all over the world. It is therefore essential that something else is required, and that something is religion—not so much in an organized form, but something which will lead to genuine spiritual attainments. And this is necessary for every one—for the common man, for the ruler, for the administrator, for the politician, for the scientist, and for the statesman. Professor Tawney, in his book "Religion and the Rise of Capitalism", has given an apt quotation from Bishop Berkeley: "Whatever the world thinks, he who hath not much meditated upon God, the human mind, and the *summum bonum* may possibly make a thriving earthworm, but will most indubitably make a sorry patriot and a sorry statesman."

The Ramakrishna Mission has played an important part in the religious history of the country, and continues to do so even today. The greatest contribution of Sri Ramakrishna Paramahansa to religious thought was a moral synthesis of religion. He was not just tolerant to other religions, but he believed that they were true. What is more, he experimented in some of them and found for himself that they were perfectly true. In his teachings, he explained the results of his experiments by homely illustrations. He described different religions as different paths. Just as Kailash could be reached by different roads, which people adopted

according to their needs and convenience, so could the different religions lead to the same destination. Another illustration of his was that of a mother and her children. She cooked the same fish in different forms for her children, according to their age and state of health. So each one adopted the religion which suited him best, but they were all true.

POLICY OF NON-ALIGNMENT

NEW DELHI (By Mail)—Addressing a meeting of students in the Punjab University campus Mr. V. K. Krishna Menon, Defence Minister, said in Chandigarh that when India joined the community of independent nations the world was divided into opposing blocs. The country's own interests, therefore, warranted that she should keep out of other peoples' quarrels and follow a policy of non-alignment.

Referring to the importance of economic planning, Mr. Menon said that even before the attainment of independence people in India had started thinking of plans for the economic development of the country. It was only after independence that government addressed itself to the task of national reconstruction with the aim of providing basic economic needs to the people. In fulfilment of that objective the country was faced with many difficulties.

Production in the country, he said, was now on the increase but there was a race between rising production and growing population. Secondly, the needs of the people were also increasing. It was, therefore, imperative to speed up the pace of economic development. There was no other way of advancing production except by collective methods, he added.

WANTED

Indian house and laundry maid for Westville home. No cooking, must know how to wait at table. Reply stating experience (with copies of references) to: Indian Opinion, Private Bag, Durban

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Karanja due 5th May.

Sails 10th May 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	with food	...	R 235.50
Second "	"	" "	...	R 157.0
Third Class	with food		...	R 79.50
Third Class	without food		...	R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.

390 Pine Street,

Durban.

Telephone 20422,

Tel. Add. "KARAMAT."

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3 1/2" Diameter Mouth Pickle Jars

1/2 Gallon	95c each	F.O.R. DURBAN
1 "	R1-25	" " "
2 "	R2-00	" " "
3 "	R3-50	" " "
4 "	R4-50	" " "

PACKING EXTRA.

CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	R1.-15
Eminent Americans—J. T. Sunderland	75c
Christian Missions—M. K. Gandhi	50c
Selected Letters I—M. K. Gandhi	10c

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

WE are glad to see that the Colonial born Indians are awakening to a sense of their duties and responsibilities towards the Indian community, for it is only so that they can make themselves worthy to receive rights. It has been somewhat difficult for them to realise that, in itself, South African birth confers no privileges, but that it simply entitles the South African born to special consideration, when they are entitled, by a display of self-reliance and self-respect, to command it. Otherwise; it is merely an excuse for neglect of duty, with detrimental results to the community as a whole. We welcome last Saturday's meeting, therefore as an indication that the Colonial-born Indians are stirring themselves to undertake some useful agitation on their behalf instead of expecting other people to do it for them. So long as they act in accordance with the principles that have been laid down for the general advantage of Natal Indians, they will be performing a service to the community, but this needs common-sense, a sense of proportion, modesty, and moderation in which we hope the Colonial-born Indians will not be lacking. We must admit that we are unable to congratulate the

fifty years ago... April 1911

COLONIAL BORN INDIAN MEETING

(From The Indian Opinion, April 15, 1911)

meeting upon the first resolution, which is a contradiction in terms. The meeting approved of the petition addressed to Parliament recently by the Colonial-born Indian Association, which declared that "whilst they reserve to themselves the right, at a later date, to make respectful representations on the subject to this Honourable House, those represented by your petitioners do not, in view of the anti-Asiatic prejudice existing in many parts of the Union, propose, for the time being, to urge any more formal objection to the restriction; and, in the same breath, and less than three weeks later, on further consideration respectfully pray that the provincial restriction contained in the Immigrants Res-

triction Bill may be removed or so amended as to exclude Indians born within the Union from the operation thereof." Apart from this self-stultification which might be excused by reason of the political inexperience of those responsible for the meeting, the resolution is bad in principle, inasmuch as it seeks for privileges specially for Colonial-born Indians that other domiciled or lawfully resident Indians may not have. In other words, whilst a father, born in India, may be excluded from entry into a Province of the Union, his son, born in Natal, will not scruple to demand the right of entry for himself. Or an Indian who happens to be born in South Africa, demands a privilege which he is content to see

denied to his brother...who was so unfortunate as to be born in India. The Colonial-born Indians must realise at once that they cannot rise, in spite of the interested appeals of the Natal Advertiser (which used to say that it had no desire to interfere with the rights of the Indians lawfully resident in the Province) so long as their home-born brethren are fettered and that their lot in South Africa is inextricably bound up with the fate of the general Indian community. Whilst they have no more rights than those to which all other Indians are entitled they certainly have added responsibilities, and the community is entitled to look to them to appreciate the burden that is imposed upon them by reason of their South African birth.

.....
WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Kloof Street, P.O. Box 9279, Johannesburg.
 Stocks limited, order immediately.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true) 1 6
 WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
 PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy 3 6
 FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth 3 6
 INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see 2 0
 THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
 THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
 PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 6
 FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 4 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular 1 6
 DAILY DIARY in Hindi and English with every good-wisher 5 6
 KASI HINDI PANCHANGS Bombay 2 9
 VISSWANATHI and SHIV PANCHANGS 7 6
 HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
 THARI LOTAS Real Indian design made in India per 45 0
RETAIL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures... each 25 0
 RUDRUSHI MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-

6 MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddesses 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
 6 KHARTAIL in pairs special for Kiratans, Bajans etc. pr. 25 0
 6 DIHOLAK'S for quawal, weddings, Holi Bajan 28 10 0
 0 TIHUBLA & DOOGIE for all occasions 28 10 0
 6 HARMONIUM best make Rama Flute 28 10 0
 6 PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna 25 10 0
 6 Divine Service. Flute of all designs 2/6, 4/6, 6/6
 Side Playing 15/-, 25/-, and 32/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

6 HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last 26 0
 6 MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
 6 YOGA for health. A sound mind you will have with this book 26 0
 6 ARBAR AND BIRBAL STORY now told in English 2 9
 6 HATIN THAI a story book believe it, or not 12 6
 6 BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it 12 6
 6 "INDIAN DELIGHTS" our Indian women's gift 19 6
 6 CURRIES OF INDIA what a spice tastes 7 6
 6 RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6
 6 MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman 14 9
 6 INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
 WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
 BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707

MUSIC SALOON & BOOKSELLERS

P. O. BOX 2524

85 Victoria Street, DURBAN

ઓપિનિયન

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4 Cents

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૩૩માં સ્વપાઠું.

શૂવપૂર્વ તંત્રી રવ. મણીલાલ ગાંધી

પુસ્તક પટ્ટ મુ.—૨૫૬ ૧૪

તા. ૧૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૧.

કુલક નકલ સેન્ટ. ૪

દક્ષિણ આફ્રિકાનું તંગ વાતાવરણ

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાના મંડળ (યુનેસ્કો)ની બેઠકમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતિ ઉપર જે મારો મર્યાદા, તે પછી દક્ષિણ આફ્રિકાનું વાતાવરણ તંબુનું છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંસ્થાની બેઠકમાં બિટને પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની હલાપદાપણાની નીતિને વખોડી કાઢી છે. આરટૂટીયા પણ હવે સાથે આવે એમ નથી. પશ્ચિમ ભૂમિનીએ પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની અમાનુષી નીતિને વખોડી નાખી છે. આ તે પરદેશી વિરોધો છે. દેશની અંદર પણ વિરોધના સૂરો મેટીથી બોલાવ રહ્યાં છે. નેશનાલીસ્ટ ડાબું 'ડાય બ્રાન્ડર' પણ સરકારની નીતિને વખોડી કાઢી છે, આટલું જ નહિ પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં તંબુ વાતાવરણ ઉભું કરવા માટે નેશનાલીસ્ટ સરકારને જવાબદાર ગણે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદરના ખીલ મધ્ય જુથો પણ સરકારને આ વખુસી ભત્તી પરિસ્થિતિ માટે જવાબદાર ગણે છે.

‘ડાય બ્રાન્ડર’

એક એક વિરોધને અનુલક્ષીને તારવણી કરીએ. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીની નેતૃત્વને અનુલક્ષીને ‘ડાય બ્રાન્ડર’ કહ્યું છે કે આ નેતૃત્વ દેશની પ્રજાજનને ખરી પરિસ્થિતિ સમજાવવા માટે નિષ્ફળ નીવડી છે. આંતરરાષ્ટ્રીય પટ ઉપર દક્ષિણ આફ્રિકા કેવી પરિસ્થિતિ એ ઉભું છે તે આ દેશની નેતૃત્વ સમજાવવા માંગતી નથી—અને ઉપરથી આ દેશના પ્રજાજનને બાળકો હોય એમ તે તેમની સાથે વર્તણુંક રાખે છે. આ દેશની પરિસ્થિતિ આટલી જામડી છે કે તે પરિસ્થિતિને નાની વસ્તુ ગણવી જાય જરૂર છે. લોહો સાચી હકીકત ગણે એ નાસ્તી છે. વખુસા ‘ડાય બ્રાન્ડર’ કહે છે કે આ દેશની પ્રજાજનને બાળકો સમજાવે પમલાં ભરવું છે અરેખર અતરનાક છે. તે કહે છે કે દેશની પરિસ્થિતિ એમ સુધરશે નહિ.

આ તે નેશનાલીસ્ટ ડાબું મંતવ્ય છે. તે પછી નેશનાલીસ્ટ મંડળોના કેલકે સભ્યોના મંતવ્યો પણ આવાજ કહે ને!

દક્ષિણ આ. ઓન્ડ જુથ અને ઓસોન જુથનું ભળી જવું

સતીવારે દક્ષિણ આફ્રિકાનું ઓન્ડ જુથ અને ઓસોન જુથ બેઠકની સમર્થ માં ગળી એકત્ર થયું. આ બંને જુથો ભળી જવાથી એ પક્ષ અસરકારક જુથ બનશે. ઓન્ડ જુથના પ્રમુખ શ્રી. રેમોન્ડ જોન્સ અને ઓસોન જુથના શ્રી. બી. બી. ઓસોન બેઠકની સ-

વરસે શાપવિહ અને લાંમના બનાવ વખતે જે ભાવો મગડી ગયા હતા, તેનાથી વધુ ભાવો હાલમાં મગડી ગયા છે.

લંડનની આ આડતિયા કંપની જણાવે છે, “અમારી ફરજ છે કે અમે અમારા અસીલોને ચેતવણી આપીએ, નહિ તો અમે અમારા અસીલો કાપવને માટે પ્રમાણી બેસીએ.” આ મતાવે છે કે લંડનના આડતિયાએ આ સરકાર ઉપર બરોસો નથી.

જર્મની, દક્ષિણ આફ્રિકા

સાથે સંબંધ રાખશે નહિ

બેઠકની સમર્થમાં ‘ડેર રાઈમબ’ના લંડનની તંત્રી ડો. રેઇન જેલેકઝાન્ડરે કહ્યું કે પશ્ચિમ જર્મનીને દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે મારો સંબંધ બાંધવો છે, એ બમણા દક્ષિણ આફ્રિકાએ મગજમાં યી કાઢી નાખવું જોઈએ.

ડો. જેલેકઝાન્ડરે કહ્યું કે જેમ લંડનમાં લોહો હલાપદાપણાની નીતિને વક્ર દર્શાવી જુએ છે તેમ બોનમાં પણ લોહો હલાપદાપણાની નીતિને જુએ છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના દરેક દિવસના પ્રવાસ દરમિયાન ડો. જેલેકઝાન્ડરે નેત્રું કે ધણા નેશનાલીસ્ટો એમ માને છે કે પશ્ચિમ જર્મની દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે ધણોજ મારો સંબંધ બાંધશે.

ડો. જેલેકઝાન્ડરે કહેવું એવું છે કે આ નેશનાલીસ્ટોની ધમકી છે. ડો. જેડોન્ઝર દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે રાજકીય સંબંધ રાખવા મગતા નથી એના બે કારણો છે. પ્રથમ એ કે જર્મનીમાં ડોમવાદને લીધે આટલો જુલમ જુલમો હતો કે જર્મનીને આને એ કુલપથી ધરમાવવું પડે છે, અને આને પ્રજાસત્તાક પશ્ચિમ જર્મની એ જ કારણે જ ડોમવાદને ધરમાવવા આપવું દક્ષિણ આફ્રિકાની સાથે રાજકીય સંબંધ બાંધવા મગતુ નથી. બીજું એ કે જર્મનીએ એફ્રા-એશીયન રેલ્વે સાથે રાજકીય અને આર્થિક સંબંધ એવો સારો બાંધે છે કે તે હવે એ તોડવા માંડવું નથી. આ રેલ્વે સાથે જર્મનીનો વેપારી સંબંધ ગૂળજ છે.

લંડન આહતિયાની સલાહ

લંડન શેર બજારની એક ગણ્યોત્તી પેડીના આડતિયાએ પોતાના અસીલોને સલાહ આપી છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના શેરો અને તે ભાવે વેચી નાંખો. આ ડાબું કારણ એ છે કે કદાચ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર દેશમાંથી શેરો બહાર ભટાં આટકાવે, અને આ શેરો નો ઉપયોગ પોતાની બાન્ડુસ્તાન નીતિ પાછળ વાપરે. આ ડાબું લખ લંડનના લોહો પોતાના શેરો વેચી દેવા માંડ્યા છે. આની અસર દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર ખૂબજ ખરાબ પડી છે. અથે

હલાપદાપણાની નીતિ-વાળા દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે સંબંધ બેઠવા ભતાં આ વેપાર દુડી જવાનો ભય છે. એથી ડો. જેલેકઝાન્ડર કહે છે કે જર્મની દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે રાજકીય અને વેપારી સંબંધ મારો કરે એવું માનવું એ ખોટી ધમકી છે.

વેન આફ્રિકનીસ્ટ સંસ્થા

કેરોમાં મળેલા ૫૮ વેન આફ્રિકનીસ્ટ સંસ્થાએના પ્રતિનિધિઓએ એવો દરાવ કર્યો હતો કે દક્ષિણ આફ્રિકાના આર્થિક અને રાજકીય સંબંધો ખીલ રેથી તોડી નાખે તે વરસ તેઓ પ્રવાસ કરશે. એવો પણ ખીલે દરાવ તેઓ એ કર્યો છે કે વીટવાટસ્ટ્રેન્ડ અને ઓરેન્જ ફ્રી સ્ટેટના સોનાની ખાણોમાં કામ કરતા આફ્રિકન મજૂરોએ કામ છોડી દે, તે તરફ ખાસ પમલાં તેઓ લેશે. આ મજૂરો બાણુના નેટીવો રીસેવોમાંથી આવે છે. આ સીવાય ખીલ અર્થિક પણ આ સભાએ કરી છે. જે અર્થિકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે દરેક આફ્રિકન રેલોએ વહાણમાંથી માલ ઉતારવા અડાવવાનું બંધ કરી દેવું. બીમનોને આ રેલોએ ઉતરવા ન દેવું. આ યતાં દક્ષિણ આફ્રિકાની રિયલિટી વધુ વખુસી બરો.

હકેતાલ ઉપર ઉતરવા માટે

કેલકે નેતાનો નિર્દેશ

કેપટાઉનના ખીન-ગોરા સીડી કાઉન્સિલ શ્રી. બ્યોર્ન પીટ્ટે નિર્દેશ કર્યો છે કે હલાપદાપણાની નીતિ સાથે હલકાં લોહો કદાચ આખા દેશમાં હડતાળ ઉપર ઉતરશે. ૫,૦૦૦ માનવ-મેટ્રી વચ્ચે શ્રી. બ્યોર્ન પીટ્ટે આનો નિર્દેશ કર્યો હતો. અથે વરસે કટોકટી ના ધારા સમયે શ્રી. બ્યોર્ન પીટ્ટે પણ સળિયા પાછળ ધકેલાયા હતા. શ્રી. બ્યોર્ન પીટ્ટે લોહોને ચેતવણી આપી કહ્યું કે હવે સમય એવો આવ્યો છે કે લોહોએ કમર કસીને સામનો કરવા માટે તૈયાર રહેવું. વખત એવો આવ્યો છે કે મધ્યાએ કામ છોડી ને ધરે રહેવું—જેથી સરકારની આંખ ઉધરે, અને આપણે આપણી મામણી કરી સજીએ. શ્રી. પીટ્ટે કહ્યું કે કારખાનાઓ કામ કરતાં (અનુસંધાન માટે જુએ પાનું ૨૦૬)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૪ એપ્રિલ, ૧૯૬૧.

સુધરાઈની બેપરવાઈ

હિંદી કર ભરનારાઓ અને સુધરાઈઓ વચ્ચે જે ઠડવો સંબંધ છે, તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે સુધરાઈના અમલદારો હિંદીઓ પ્રત્યે બેપરવાઈથી વર્તે છે. હિંદીઓ કર અને ધીજી નવતની માંગણીઓનું પાલન કરે છે, પરંતુ સુધરાઈઓ અને પ્રાંત, હિંદીઓની જરૂરિયાતો પ્રત્યે ધીલકૂલ ધ્યાન આપતા નથી. અને જો ખ્યાન આપે તો એ નવાઈની વસ્તુ છે. ખાસ કરીને ડરખન, બધાં હિંદીઓની સૌથી વધારે વસ્તી છે અને જે સહેર, હમેશાં ધણાઈ મારે છે કે તે ઓટીશ સહેર છે, એજ સૌથી મોટા મુનેગાર છે. કોષપૃષ્ઠ ખ્યાનથી ભેજે તો જુજીશો કે હિંદીઓની સ્થિતિ આ સહેરમાં કેવી છે. કર મેળવવામાં ડરખનની સુધરાઈ પાછી પડતી નથી, પરંતુ બ્યારે જરૂરિયાત પૂરી પાડવાની હોય ત્યારે તે બેદરકાર બની જાય છે. આજ કાળમાં બેપરવાઈને લઈ હિંદીઓ કરના બદલામાં કંઈક મેળવવાની આશા છોડી બેઠા છે.

હિંદી કર ભરનારા અને નાજરિકા ડરખનમાં લાયકાતવાળી સુધરાઈ બસની આશા રાખે છે, પરંતુ તેના બદલામાં તેઓને મળે છે સામાન્ય લાયકાત વગરની બસ. ડરખન ઇન્ડિયન યુનીવર્સિટી ઓફ એગ્રીકલ્ટર સાયન્સ ડરખન સીટી કાઉન્સિલ પાસે સુધરાઈની બસ વાપરનારાઓ માટે ડાપરારની (shelter) માંગણી કરી હતી, તો તેઓને બવાય મળ્યો કે હાથમાં એટલા પૈસા નથી. બ્યારે આમ બીન-ગોરાઓની માંગણી પ્રત્યે બેપરવાઈ બતાવાય છે સારે એજ સીટી કાઉન્સિલ ગોરાઓના રમતમત માટે ૫૦,૦૦૦ પૌંડ મંજૂર કરી શકે છે. વસાહતી હિંદી વિસ્તારો પ્રત્યે આજ સુધરાઈ સંપૂર્ણ બેદરકાર બને છે. આરોગ્ય માટે સારા મટરોની જરૂરિયાત છે, પરંતુ તે માટે કાઉન્સિલ પાસે પૈસા નથી. એક હિંદી કંપની જે ડરખનથી થોડાક માઇલ ઉપર હિંદીઓના રહેઠાણ માટે એક વસાહત તકવાર કરી રહી છે તે પોતેજ ગટરોની વ્યવસ્થા કરે છે. ખરી રીતે તો એ કામ સુધરાઈનું છે. એવી ગોઠવણ થયેલી મનાઈ છે કે બ્યારે સુધરાઈ પાસે પૈસા આવશે ત્યારે તે ચૂકવી દેશે. દૂર રહેતા ગોરાઓ માટે દરેક નવતની સગવડ સુધરાઈ પૂરી પાડે છે તો હિંદીઓ માટે કેમ નહિ!

હિંદી વિસ્તારોમાં રસ્તાઓ કાઢવવાળા અને સાંકડા છે. પેવમેન્ટો હોતા નથી અને મળે ત્યાં ઘાસ ઉગી નીકળે છે. આ સિવાય બધાં રસ્તાઓ ડામર ના છે ત્યાં પથ્થુ કાળજીના અજાણે રસ્તાઓમાં બખોલો પડી છે અને તે રસ્તાઓ એક સરખા નથી. આવા તો ઘણા દાખલાઓ છે. હિંદી વિસ્તારની મુલાકાત લેતાંજ આ જણાય આવે છે. ગોરાઓ માટે આયુ નથી. તેઓને વિસ્તાર સુધક હોય છે, અને તે ઉપર વારંવાર ખ્યાન આપાઈ છે. કાઉન્સિલમાં તેઓને પ્રતિનિધિ હોય છે. તેઓ કર ભરે છે, પરંતુ તે સાથે તેઓ પ્રતિનિધિત્વ પણ ધરાવે છે. હિંદીઓ કર ભરે છે—પણ પ્રતિનિધિત્વ વગર. અને પ્રતિનિધિ વિના કર લેવું એ અમાનુષી મણાય છે. આટલી બેપરવાઈ છતાં એ મુજ સમાચાર છે કે થોડાક એજ કાઉન્સિલના સભ્યો બીન-ગોરાઓને સીધું પ્રતિનિધિત્વ આપવાનું વિચારે છે. આપણે આશા રાખીએ છીએ કે ડરખન સીટી કાઉન્સિલમાં બીન-ગોરા પ્રતિનિધિઓ આવે એવા કંઈક પ્રયાસ યાવ.

દક્ષિણ આફ્રીકાનું તંબ વાતાવરણ (પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

બંધ યાવ, રેલવે માડીઓ ચાલતી બંધ યાવ, આગભોટોમાં માલ ભરાતો બંધ યાવ, બત્તીઓ સળગતી બંધ યાવ અને ખાલી મીટર બસો એકજ જગ્યાએ ઉભી રહે, એવા દિવસ બ્યારે આવે ત્યારે સરકાર આપણી માંગણીઓને સાંભળશે અને રીપીકારશે. આપણે હવે જાગૃત થયા છીએ—અને કંઈક કરવા માટે તકવાર છીએ અને એ કરીશું.

વધુમાં મો. પીકેએ બધા બીન-ગોરાઓને એકજ યવાની ઢાંઠક કરી છે. **૩૦મી મેના દિવસે દેશભરમાં હઠતાળ**
આફ્રિકન કોમે ૩૦મી મેના દિવસે આખા દેશને હડતાળ ઉપર ઉતરવા માટે જણાવ્યું છે. રીપબ્લીકના વિરોધમાં આ પગલું લેવાઈ રહ્યું છે. બીજા દામો એમાં સાથ આપશે એમ સંભળાય રહ્યું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની તંબ પરિસ્થિતિ આટલે હલકે પહોંચી બે.

પ્રોફેસર ઓટો હાન

જુઓતની સુરત પથવી નામે એવી જે પ્રખતિ વિજ્ઞાને કરી છે તેમાં અણુ શક્તિની શોધ મુખ્ય છે ભારતમાં આલતું વિજ્ઞાનું પહેલું કારખાતું તારા પોર ખાતે નખાવાનું છે. આને અણુ-શક્તિ અને અણુવિભાજનની વાતો શાળામાં બણુતાં વિદ્યાર્થીઓ પછુ જણી છે. પછુ વીસ વર્ષ પહેલાં જન્મતના અગ્રમણ વૈજ્ઞાનિકો પછુ એમ માનતા કે તરવોનાં અણુનું વિભાજન શક્ય નથી અને બધું સંશોધન આ અર્માંથી અંદર ચાલતું. અણુનું વિભાજન શક્ય છે એ જગતે સૌ પ્રથમ બણુનું ૧૯૩૬ના બન-ન્યુઆરીની ફીટી તારીખે તે દિવસે જર્મનીમાં કેઝર વિલહેલ્મ સોસાયટીએ એક હેવાલ બહાર પાડેલો. એમાં આ માહિતી હતી. યુરેનીયમ ઉપર કિરણોત્સર્ગ કરવાનો એક અખતરો મચેલો અને તેનું અહ્લુત પરિણામ આવેલું. પછુ એ પરિણામ ખુદ વૈજ્ઞાનિકો તે વખતે માની નહિ શકેલા અને અણુવિભાજન શબ્દનો પ્રયોગ તેમણે નહિ કરેલો. જે કે જગતમાં પહેલીજ વખત સર્ણ અણુ-વિભાજન એ અખતરમાં થયેલું. તે દિવસે પ્રકૃતિએ માનવને પોતાના એક અગ્રમ બેદનું દર્શન કરાવેલું. એ બેદ ઉજનનાર જર્મન વૈજ્ઞાનિકનું નામ ઓટો હાન.

ઘણા ઓછા વૈજ્ઞાનિકોએ પોતાની શોધને આટલી નિકસેલી જતે જોઈ દશે. પ્રોફેસર ઓટો હાને તે ઘણી વ વખત એ પ્રશ્ન ઉઠે છે કે પોતે જગત ઉપર એ દિવસે એક શાપ લાવ્યા છે કે આરિવોદ? તેઓ કહે છે કે એ શોધ બાદ બનેલા બનાવોએ મને આનંદ કરતાં ઉચાટજ વધુ કરાવ્યો છે. એ મહાન વૈજ્ઞાનિક કહે છે કે માનવજાત પોતાનું નિકંદન કાઢી શકે એવી શક્તિ માનવના હાથમાં નજીક ના બલિષ્ઠમાં આવવાની છે અને એ હકીકત મને વ્યથિત કરે છે.

પ્રોફેસર ઓટો હાનેનો જન્મ ઇ.સ. ૧૭૭૯ના માર્ચની આઠમી તારીખે ફ્રેંકફર્ટમાં થયેલો. ૧૮ વર્ષની ઉંમરે તેઓએ મારબર્ગ યુનીવર્સિટીમાં રસાયણશાસ્ત્રનો અભ્યાસ શરૂ કર્યો. ૨૭ વર્ષની વયે તેઓ બર્લિન યુનીવર્સિટીના રસાયણશાસ્ત્ર વિભાગમાં પ્રોફેસર બન્યા. અને ૧૯૧૨માં નવા રચાયેલા કેઝર વિલહેમ ઇન્સ્ટીટ્યુટમાં જોડાયા. ૧૯૨૮ માં તેઓ સરથાના નિયામક બન્યા. બીજા વિશ્વયુદ્ધ બાદ તેઓને યુરોપરહ માટે ઇંગ્લેંડ લઈ જવામાં આવ્યા અને ૧૯૪૬માં તેઓ જર્મની પાછા ફર્યા. અણુ-વિભાજનની શોધ સૌ પ્રથમ ૧૯૩૮માં થઈ. શોધનો પહેલો ઉપયોગ ઉપયોગ માનવજાતના હિતમાં નહિ પણ યુદ્ધમાં વિનાશ વેરવા મ્થો. ૧૯૪૨માં અમેરીકાએ અણુબમ્બી શરૂ કરી અને ૧૯૪૫ના જુલાઈમાં પહેલો સર્ણ અખતરો થયો. એ માટે વીસ મીટર ઉંચો એક ગોલાને બનાવો ઉભો કરવામાં આવ્યો હતો. ૧૯૪૫ ના જાનરુટની ફીટી તારીખે પહેલો અણુબોમ્બ હીરોશીમા ઉપર ઝીંકાયો અને જગત કંપી ઉઠ્યું. હાલના અણુ-હાઈડ્રોજન બોમ્બની સરખામણીમાં તેા એ પહેલો અણુબોમ્બ મખ્યું મણાય. તે બાદ દરેક મોટી શક્તા અણુ-સત્તા બનવા લાગી મછ અને યુરેનીયમ મેળવવા સૌ મથતા રલા. આ બેટી શક્તિનો ઉપયોગ વિનાશ અર્થે કરવામાં નેટલી દોટ થઈ છે તેટલી દોટ એનો ઉપયોગ માનવજાત ના હિતાર્થે કરવામાં નથી મઈ. જે કે અણુશક્તિથી ચાલતાં વિજ્ઞાનનાં કારખાનાં નખાયાં છે અને મહાસાગર માં અણુશક્તિ સંચાલિત જહાજો પછુ મુમતા થયાં છે. માનવની કલ્પ નામાં ન આવે તેવી વાત આ બેટી શક્તિની છે. અણુ-હાઈડ્રોજન, અણુ- Nuclear Particlesનો વ્યાસ અણુ-ના વ્યાસ કરતાં દસ હજારમાં બાનેનો છે. અણુનો વ્યાસ એક સેન્ટીમીટર ના દસ કરોડમાં મામ નેટલો છે. એ જોઈ ન શકાય પછુ અણુશક્તિથી મણી શકાય!

એક ગ્રામ યુરેનીયમમાં એટલાં અણુ છે કે એકગીસ આંકડા મુકાએ ત્યારે એની મણુના મછ શકે. આવી મહાન શક્તિની શોધ કે ટેબલ ઉપર થયેલી તે અત્યારે જર્મન સંગ્રહાલયમાં છે. સાવ સાદાં સાધનો, રખરનીઈ અને કાચની થોડી નળાઓ, થોડાં તાર, રસીઓ, કાળા રંગના ગોળા અને કાચનું નળાકાર એની શોધમાં વપરાયેલું ૧૯૪૪માં યુદ્ધ ચાલુ હતું છતાં ય એના શોધકને તેએન-પારિ-તોષિક આપવામાં આવેલું.

વેસિક્કમાં ઓટોમ ટાડુ, પાણીના ઉચા-જગી કૂવારા, ભરતીનાં મોળાં, અને અજકાશમાં વીસ હજાર મીટર ઉંચી ધુમ્રગોટ વગેરે માનવજાતને બપ પમાડતી નિશાનીઓજ આપણે જોઈ છે. એટલે આ અહ્લુત શક્તિની સર્વનાત્મક શક્યતાઓ આપણા ખ્યાન ઉપર બહુ આવી નથી. આલસર-ચાંદુ હવે આ કિરણોથી મહાડી શકે છે. ખેતીવાડીમાં અજલજ પાક લે માં આ શક્તિનો ઉપયોગ કરવા સ્થિતિએ આપણે પહેંચ્યા છીએ. કિરણો વડે ઘાતુઓને-પારદર્શક બનાવવાનું (અનુસંધાન માટે યુએ પાનું ૧૧૨

માતાઓ બાળકોનું યોગ્ય ઘડતર નહીં કરે તો સરકારનો કરોડોનો ખર્ચ નકામો જશે

ગુરૂકુળ સુધારામાં રવિશંકર મહારાજનું ઉદ્દેશ્ય

માતાઓએ જોહરાઓનું સાચું ઘડતર કરવાનું છે. રૂઝત મોટા કરી આપવાના નથી. બેનો અખળા નથી. ધારે તો તેઓ પત્યર જેવા હાલમાં હાડા ઉતરી શકે છે. વેદ સમુ શાસ્ત્ર નથી અને માતા સુનેા ગુરૂ નથી.

ગુરૂકુળ સુધારાના વાર્ષિક ઉત્સવમાં શેઠ નારાયણલાલ પ્રાર્થના બનવનું ઉદ્દેશ્ય કરતાં ગુજરાતના સૌમ્ય શ્રેવક પૂજ્ય રવિશંકર મહારાજે ઉપર ના ઉદ્દેશ્યો કાઢ્યા હતા.

શ્રી રવિશંકર મહારાજે વિશેષમાં કહ્યું કે ભારતની માતાઓએ બાળકોનાં શરીર સીંધા બનાવવાના છે, મેઘા નહિ. એટલે કે જનતાને અપ લાગે, લાંબુ જીવન જીવી શકે એવી રીતે તેમનું ઘડતર કરવાનું છે.

વર્તમાન શિક્ષણ પ્રણાલિ સોના અજ્ઞતાપ બણી ઇશારો કરતાં મહારાજશ્રીએ કહ્યું કે ગુજરાતના રાજ્યપાલે સુધારા અત્યારની ડેળવણીની નિન્દા કરી હતી. આપણે પુછીએ કે તો આ માટે એની પાછળ કરોડો રૂપિયા ખર્ચો છો? તો કહે છે કે લોકો માંગે છે માટે આપણે છીએ, જ્યારે લોકોને પુછીએ ત્યારે તેઓ કહે છે કે સરકાર આપે છે તે લાઇએ છીએ. આમ બધા અધારામાં અથડાય છે.

પવન આવે તેમ ઉડે

તેમણે કહ્યું: નિશાળમાં છોકરીને રસોઇ કરતાં શિક્ષવાય છે અને ઘરે રસોઇએ રસોઇ કરે છે. સિવલુ વર્ષમાં સિવલુ શિક્ષવાય છે, પણ કપડાં દરજી સિવે છે. ઘરમાં ડોહને બપમાં નહીં રહે તેનું નામ બહેલો. આમ આને તો ગુરૂ અને વિદ્યાર્થીઓ જેમનો પવન આવે તેમ ઉડે છે.

સુધારા: ગુરૂકુળ પ્રણાલિ મમતાનો હંમેશાં કરતાં તેમણે કહ્યું કે મને ગુરૂકુળ પર પ્રુબ ગ્રેમ છે. ખાસ કરીને ગુરૂકુળ ના વિદ્યાર્થીઓ પર. જેમના પર મને ઘણી આશા છે. તેમના જીવનનું સાચું ઘડતર થશે અને તેઓ જાનિયમાં પોતાને માટે તેમજ સમાજને માટે શુભ કાર્યો કરશે તો તેજ તેમની સાચી પ્રાર્થના બની જશે.

ગુરૂકુળમાં બરાબેલા આબના આર્થ સંમેલનમાં ઘણા વિદ્વાનો અને સાહુ

પ્રીન્સીપાલ હોલતરામ દેસાઈએ આપેલું રા. પ હાલરનું દાન

રૂ. ૧૫૦૦૦

પ્રીન્સીપાલ હોલતરામ મનલાલ દેસાઈએ જેમના રવગરથ માતા-પિતાના રમરથાથે વેરમા નૂતન શિક્ષણ સમાજને રા. ૫૦૦૦નું દાન આપ્યું છે. જેમાંથી દર વર્ષે ચાર એક વલ્લાર્થીઓને રા. ૫૦ શિક્ષણ આપવામાં આવશે. શ્રી દેસાઈએ તત્કાલે આંગેના લેખો તથા કેટલાક કાગ્જો પણ લખ્યાં છે.

સંતોના બ્યાખ્યાન થયાં હતાં. આ સંમેલનના પ્રમુખપદે શ્રી આનંદપ્રિયજી હતા.

ગુરૂકુળ સમાના પ્રમુખ ડોક્ટર અંકુશદાસ દેસાઈએ તેમજ મંત્રી શ્રી કુલપતિ શાસ્ત્રીએ રવિશંકર મહારાજ તથા પ્રાર્થના બનના દાની શ્રી વલ્લભજીદાસ નારાયણજીને કુલદારથી સત્કાર કર્યો હતો.

મગદલા અંદરનો વિકાસ થશે જ

અમદાવાદ

ગુજરાત સરકારના અંદર ખાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે ગુજરાતની વિધાનસભામાં કહ્યું હતું કે મગદલા અંદરનો વિકાસ નહિ કરવાને કોઈ કારણ નથી. દાલમાં અંદરની ગોદી અને જોડાણ માર્ગો બાંધવાના રેન્ડરો માંબવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ અંદાજપત્રમાં જોખવાઈ કરતાં તે ૩૦ થી ૩૫ ટકા ઉંચાં હતાં, આમ છતાં રસ્તાના બાંધકામનો માર્ગ ચોકળો કરવામાં આવ્યો છે અને ગોદી બાંધવાના પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે.

તેમણે કહ્યું કે જો અંદાજપત્રમાં અન્ય અંદરોની આવક ઉપર પડે છે મંજુર થયેલી રકમ કરતાં રેન્ડરની રકમ ૧૦ થી ૧૫ ટકા વધુ હોય તો કંઈ માર્ગ પથ નીકળે, પરંતુ જો ૩૦ થી ૩૫ ટકા ભાવ લેવો હોય તો કંઈપણ થઈ શકે નહિ. આ પરિસ્થિતિમાં તે જોખવાઈમાં ફેરફાર કરવો પડે.

અન્ય અંદરોની આવક ઉપર પડે છે તે ફરિયાદ પરત્વે રાજ્ય સરકારનું ખ્યાન દોરાયું છે. રાજ્ય સરકાર આ અંગેની તપાસ કરે છે અને જો માલમ પડશે કે આવા ફેરફારથી રાજ્યના અર્થ અંદરોને ખરાબ અસર થઈ છે, તો યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવશે.

વિધાનસભાના કોંગ્રેસી સભ્ય શ્રી ઇશ્વરલાલ ગુ. દેસાઈએ ગોદીઓ અંગેની મામણી પરત્વે બેલાતાં ફરિયાદ કરી હતી કે ગોદી અને રસ્તા બાંધવાના કાર્યમાં કંઈપણ પ્રગતિ થઈ નથી. તેમણે માંગણી કરી હતી કે આ અંદરની ખીલવણી સુધારા ધોરણે થવી જોઈએ અને તેમાં ખલાસીઓના કલ્યાણની બાબતો જુલાની જોઈએ નહિ.

ઔદ્યોગિક વિસ્તારો ના વિકાસ માટે કો, રચવાનો ગુજરાત સરકારનો નિર્ણય?

રાજકોટ :

વિધાનસભાએ આને રા. ૧-૨૬ કરોડની જમીન મહેસુલ ખાતા સહિતની કુલ રા. ૨-૮૮ કરોડની અંદાજપત્રની માંગણી મંજુર કરી હતી.

ગુજરાત સરકારે ઔદ્યોગિક વિસ્તારો ના વિકાસ માટે ડેવેલોપમેન્ટ રચવાનો નિર્ણય લીધાનું જાણવા મળે છે. આ ઔદ્યોગિક વિસ્તારમાં જોહામાં જોહી ૫૦૦ એકર જમીન હશે. આ ઉપરાંત જ્વરિયાંત પ્રમાણે પાણી ડ્રેનેજ, રસ્તા, તાર ટેલીફોનની વ્યવસ્થા તથા રેલવે સાઈડિંગ જેવી સગવડો પણ હશે.

આજની ચર્ચા દરમિયાન સભ્યોએ ખારપાર જમીનના વિકાસની જવાબદારી લેવાની સરકારની પાસે માંગણી કરી હતી; તેમજ અંદરોના વિકાસ પરત્વે વધુ ધ્યાન આપવાની મામણી કરી હતી.

અત્યારે એવું જાણવા મળે છે કે આ વિસ્તારો, અમદાવાદ, વડોદરા, બાવનગર, ખંભાત, અંકલેશ્વરની આસપાસ કરવામાં આવનાર છે. અને પાછળથી આ યોજના વધારવામાં પણ આવશે.

આને ગોદીઓની બાબતની મામણી જોની ચર્ચા સમયે, ગુજરાતના અંદર ખાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે કહ્યું હતું કે કેન્દ્ર સરકાર સંચાલિત ગુજરાતમાં આવેલા કંડલા અંદરની જગતમાં ઘટાડો કરવા અંગેની અને તેની ખરાબ અસર ગુજરાત રાજ્યના

આ ડેવેલોપમેન્ટની રચાપના માટે ગુજરાત સરકાર યજ્ઞાતમાં રા. ૬૫ લાખ રોકશે અને ચાલુ વર્ષથી જ આ ડેવેલોપમેન્ટની પોતાનું કામકાજ શરૂ કરશે એવું જાણવા મળે છે.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડિયાની સુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ :-

આમ, દરીવાઇ, અવસ્થાંતર, ગોદર, માલ, ચોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર સુખ્ય અમલદારો

બલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રી, હરબન.

ફોન : હરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે-

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૧૫ શાખાઓ કેવળ હાઈમાં જ છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા : આગ, દરીવાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રાધીકાર લેશે કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા

સાથે વીમા ઉતારાવો.

પ્રેમ અને માનવતાનાં ઉચ્ચ મૂલ્યો, વિશ્વને તેની આજની

કટોકટીમાંથી ઉગારી શકે

દ્વારકા : "પરમેશ્વર પ્રેમરવરૂપ છે, અને જે કાઇને પણ દાધે પ્રેમની વિશ્વ પાપ માપ લે તે પરમેશ્વર વિશ્વવૃત્ત પાપ યુગ્મ લેખાપ" દારકાવીસ સંસ્કૃત વ્યાકરણ અને ભારતીય ઇતિહાસ સંશોધન સંસ્થાનું ઉદ્ઘાટન કરતાં આને ઉપરાષ્ટ્રપતિ ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણને આ શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા. ઉપરાષ્ટ્રકત અને સંસ્થાઓ જનમણ્ય શંકરાચાર્યે રચાયેલી શારદાપીઠ વિદ્યાલયા એ શરૂ કરી છે.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણને જ્ઞાન્યું હતું કે વિશ્વ આને ધણા કટોકટીઓમાં સમય મર્યાદા પસાર થઇ રહ્યું છે. આને વિપ્રાપ્ત્યુષ્ઠો અને અણુશક્તિ માનવના અસ્તિત્વ માટે ભારે ભય અને ચિંતા ઉપજાવી રહ્યાં છે. જે આને વિશ્વ માનસિક સમસ્યા સ્થિત બન્યું હોય અને સ્ત્રીપુરુષો સમતુલા સ્થિત માનસિક હાલતમાં મુકાયાં હોય તો તેનું કારણ એ છે કે, ઉચ્ચ માનવ મૂલ્યોને સમર્પિત જીવન તરફ દેહી જવાર અને ટકાવી રાખવાર નિશ્ચિત ખ્યાલ કે દેહુ તેમના અંતઃકરણમાં રહી નથી.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે આને જે સમાજ અધાધૂંધીની રિયલિટમાં ડોપ તો તેનું કારણ એ નથી કે, સમાજમાં

લુદ્ધિશાળી સ્ત્રીપુરુષો નથી. વિશ્વમાં અણુશક્તિની હોડતું યું પરિણામ આવશે એ જાણવાર લુદ્ધિમાન વ્યક્તિઓ દુનીયાની સામે ઝડૂંબી રહેલા વિનાશ અને અધાધૂંધીના ભયને ટાળવા માટે એકલી લુદ્ધિ કે સમજણ પચાઈત નથી. જે માણસે વધુ ઉચ્ચ સપાટી પર કામ કરવાનું હશે તો લુદ્ધિથી વિશેષ કંઈક તેનામાં હોતું જોઈશે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને રૂઢિ ધણાં પ્રાચીન છે. આ સંસ્કૃતિ અને રૂઢિ આને રાષ્ટ્રના એક સર્વનાતમક યુગમાં થી પસાર થઈ રહ્યાં છે. આને એ ધરી આવી જુદા છે જ્યારે આવશ્યક અને મૂલ્યવાન ને કંઈક હોય તેને નવજીવન આપવું જોઈએ. જીવન અને મરણ પામેલા વસ્તુને વિવેકપૂર્વક આપણે બેદ પાડેલા જોઈએ. જીવન ને કંઈક ડોપ તેને વેગ અને ત્રાસાદન આપવાં જોઈએ.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણને આ સંસ્થાને સ્મરણ તો ઇચ્છી હતી.

ડૉ. જીવરાજ મહેતા

સમારંભના પ્રથમપદેથી યુજ્જરાતના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ દારકામાં ઉપયોગી શૈક્ષણિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ આ સંસ્થાઓ દ્વારા શરૂ કરવા માટે જનમણ્ય શંકરાચાર્યને અભિનંદન આપ્યાં હતાં, અને કહ્યું હતું કે, પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને ગૌરવો સાથે અર્થ સામાન્ય માણસ સમક્ષ રજૂ કરવાનું ધણું જરૂરી બન્યું છે. આ કાર્યમાં રસ લેવાવતા વધુ માણસો આમળ આવશે જેવી મને આશા છે. રાજ્ય સરકાર આવી સંસ્થાઓને મદદ કરવા હંમેશ રાજ છે.

મધ્યરય સિંચાઈ અને વીજળી ખાતાના નાયબપ્રધાન શ્રી જયસુખલાલ દાદીએ આ પ્રસંગે બોલતાં કહ્યું હતું કે, જીવરાજની સંસ્કૃતિ અને પરંપરા તરફ લુદ્ધિ વાળવાનો સમય આજનો છે.

આ પહેલાં જગદીશ્વર શંકરાચાર્યે ડૉ. રાધાકૃષ્ણને આશીર્વાદ આપ્યા હતા.

સુપરસૌનિક વિમાન બનાવનાર એશિયાનો પ્રથમ દેશ છે ભારત

જાંબૌર : ડુનીયામાં સુપર સૌનિક (અવાજથી વધુ વેગવાળા) વિમાન બનાવતા ડુનીયાના પાંચ દેશોમાં હવે ભારત પણ હુંક વખતમાં નોંધાયે, એમ આને અને જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. હિંદુસ્તાન વિમાન કંપનીના એક પ્રવક્તાએ પત્રકારો સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાન કાષ્ટર ૨૪ (એમ. એફ. ૨૪) કે ને પ્રથમ સાચું સુપર સૌનિક વિમાન છે અને હિંદુસ્તાન કારખાનામાં બંધાયું છે, તેના પ્રાથમિક પ્રયોગો કરાઈ રહ્યા છે, એમાં જલુ સંતોષકારક પ્રગતિ થઈ છે અને ભાવિ માટે જલુ સુદર આશા આપે છે. એશિયામાં આ જાતનું આ સૌ પ્રથમ સાદસ છે અને બીજા દેશોમાં પણ માત્ર ઈંગ્લાંડ, અમેરીકા, રશિયા, ફ્રાંસ અને સ્વીડને જ આવાં હાલમક વિમાનોમાં વિકાસ સાધ્યા છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી
સંસ્કારિતાને છાંયકે શી. ૩-૦
કોષ ગોરા કોષ કાળા શી. ૭-૦

નાણાંપ્રધાને સામ્યવાદીઓને તો બોલતા જ બંધ કરી દીધા

નૂવી દિલ્હી : વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂની ગેરહાજરીને કારણે સભાનું દેના કાર્યવાહક નેતા તરીકે નાણાંપ્રધાન શ્રી ગોરારાજ દેસાઈએ અંદાજપત્ર પરની ચર્ચાને જનવજ આરોપે છે તેણે એ જાતાવી આપ્યું છે કે તેઓ કટલા શક્તિશાળી અને લેખાધી મનોબળવાળા નેતા છે.

તેઓ પ્રતીતિપૂર્વક માને છે કે સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિ પછીનાં વર્ષોમાં ભારતે આર્થિક ક્ષેત્રે સારી નેવી ગંભીન પ્રગતિ કરી છે અને આવતા વર્ષોમાં પણ આ પ્રગતિ આજુ રહેવાની છે.

જે કે તેમણે પ્રવચનને મોટો બામ સંરક્ષણ અને સરકારની નીતિઓનો મથાવ કરવા પાછળ રોક્યા હશે. તેમ છતાં પણ તેમણે વિરોધ પક્ષના અભ્યોને સમજાવ્યું જવામ આપવામાં કંઈ જ બાધી રાખ્યું નથી. સામ્યવાદીઓની તો તેમણે બોલવી જ બંધ કરી દીધી છે. શ્રી ગોરારાજદેસાઈના જવાબે તેમની ટીકાઓનું તખ્તું જ ઉગાડી મુક્યું છે.

સાથે સાથે તેમનામાં સ્મજનો બાવ પણ છે, તે પણ આ પ્રવચનનો અભ્યાસ કરતાં જણાઈ આવે છે.

ધર્મ વિનાનું પાંડિત્ય

ત્યાર પછી ઉપરાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું હતું કે : આધ્યાત્મિક દીક્ષા વિનાનું પાંડિત્ય આપણને વધુ આમળ લાઈ જઈ ન શકે, આધ્યાત્મિક પાઠ્યશ્રમિકા વિનાની સાક્ષરતા રાક્ષસોના સાજાન તરફ જ દેહી જશે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને ધર્મ હંમેશ પલટતા સંજોગેને અનુરૂપ થતાં આવ્યાં છે, અને અન્ય ધર્મોના માનવીઓનો પણ તેમણે પોતામાં સમાવેશ કર્યો છે.

તિબેટમાંના હિંદી વેપારીઓ પ્રત્યે ચીનનું અક્રુડ વલણ

નૂવી દિલ્હી : લોકસભાના કાર્યવાહક અંગેવાન શ્રી ગોરારાજ દેસાઈએ લોકસભામાં કહ્યું કે તિબેટમાંના ભારતીય વેપારીઓ પ્રત્યે ચીનનો વાજબી વલણ પ્રદલ્ય કરે એવું હાલમાં લાગતું નથી.

શ્રી હેમ જગજીએ તેમને પ્રશ્ન કર્યો હતો કે ચીનનો ભારતીય વેપારીઓ પર ભારે કરવેરા નાખ્યા છે એ વાત સાચી છે? ભારત-તિબેટના વેપારમાં વધુ મદામક ન જામે તે માટે સરકારે તેમને વાજબી વલણ કરવાનું સમજાવશે?

એના ઉત્તરમાં શ્રી દેસાઈએ ઉપર સુજબ કહ્યું હતું.

આ પહેલાં વિદેશ ખાતાના પાલો. મંત્રી શ્રી હજારિકાએ શ્રી મકલતર્કને જણાવ્યું કે તિબેટમાંના ભારતીય વેપારીઓની હાડમારી દુર કરવા માટે ચીની સરકાર અને તિબેટના રાજાનિક વેપારીઓ સાથે લખાપટી થઈ છે પણ તે વ્યથ ગઈ છે આમ છતાં રાજદૂતો મારકત આ હાડમારીઓ દુર કરવાનું જણાવ્યું ભારત સરકારે ચાલુ રાખ્યું છે.

વેપારીઓને જે હાડમારી સહેલી પડે છે તેમાં હરેકેનીનાં નિયંત્રણો, ચીની ચલણ વાપચ થતાં નડતી ચલણની હાડમારી, આવકવેરા, આખાત જકાત અને પોલ ટેક વગેરેનો સમ વેશ થાય છે.

ભારત ખાતેના ચીની વેપારીઓ પર વળતાં નિયંત્રણો નહિ નખામાં એવા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં શ્રી દેસાઈએ કહ્યું કે આપણે આપણી અને તેઓ તેમની પરંપરા પ્રમાણે વર્તે છે.

વાંચો ! જરૂર વાંચો ! લાભ જ થશે !

શોધકું મદરો, જોઈવું મળશે, પગદોડ ટળશે.

હમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે : વેશુઓ, સુંદર સ્પન્સ અને બીજા અનેક જાતની મળશે, રીબની પણ મળશે. ગરમ વુલના જર્સીઝ, પુલોવર, કારડીગન, સીંગલેટ, ચડદી, સોલસ વિ.

બાળકો માટે : નાયલનના ઝલયાં, ટોપી. પ્લાંકે, શોલ, સીંગલેટ, ચડદી, સોલસ, નેપશીન્સ, વુલકેપ, પેડીકાટ, નાઈટીસ, બીબ્બ, ફેઈસ ક્લોથ, બાથ સ્પન્સ વિ.

ટબલ પલ્કડીક ફલાપસ, સ્પન્સના ઘરોંકાં, તખીયા, માલી, વિ.

વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતાં સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઈન્વેન્ટરો. નિલબ શા માટે ! સારા માલ વેચાઈ જતાં શી વાર ! !

હમણાં આલોને : માખરો હેટલ્સ (પ્રા) લી.

(બીખાલાઈ મારત્તર એન્ડ સન્સ)

ફે નં : ૮૩૫-૭૭૬૧ — પહેલે માર્ગે, — પો. બો. પરપલ.

માસ્તર મેલસન્સ — ૭૭ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોડાનીસબર્ગ

વિવિધ વર્તમાન

નેહરુને કેનેડીનું નિમંત્રણ

ન્યુયોર્ક: પ્રમુખ ડેનેડીએ શ્રી નહેરુને અમેરીકાની મુલાકાત માટેનું આમંત્રણ પાઠવ્યું છે. પરંતુ બંને આગેવાનોની આ સંબંધિત મુલાકાત માટે કોઈ તાર્કિક મોજબા નથી.

પ્રમુખ ડેનેડીનું આ આમંત્રણ શ્રી નહેરુને પહોંચાડનારા શ્રી હેરીમેને બજાવ્યું છે કે બંને આગેવાનોને પરસ્પર અનુકુળ પડે અને તેઓ સંમત થાય એવા સમયે આ મુલાકાત મોકલશે.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ પાછળથી પચાસેને બજાવ્યું હતું કે પ્રમુખ ડેનેડીને મળવાનું મને ઘણું મમશે, પરંતુ હાલવતું એ માટેનો કોઈ કાર્યક્રમ નથી.

વડા પ્રધાન નહેરુએ શ્રી હેરીમેને બજાવ્યું હતું કે પ્રમુખ ડેનેડીને મને મળવાની ભેટ લેવા છે એવી જાણ લેવાઈ છે અને તે પછી પ્રમુખ ડેનેડીને મળવા માટે છે.

શ્રી હેરીમેને કહ્યું કે પ્રમુખ ડેનેડી નહીં જાવ તો ભવિષ્યમાં ભારતની મુલાકાતે આવે એવી કોઈ મોજબા નથી.

સીઆરટ પીનારાનું ઘટતું આયુષ્ય

રોચેસ્ટર: રોચેસ્ટર એક પાકીટ સીઆરટ પીનારા પોતાની જીંદગીના આ વર્ષનું દાન કરે છે અને બે પાકીટ પીનાર ૧૮ વર્ષનું દાન કરે છે સીઆરટ પીનારો એકા થતા આયુષ્યનું આ પ્રમાણ હોવાનું એક જાણીતા અમેરીકન વિજ્ઞાનીએ અને જણાવ્યું હતું.

રસાયણશાસ્ત્રમાં નોબેલ પ્રાપ્ત છતાં નાર ડો. હીનસ પોલીંગે યુનીવર્સિટી વિવાર્થાએ સમગ્ર ભાવતાં અને કહ્યું હતું કે માણસ સીઆરટ પીનારમાં જેટલો સમય વિતાવે છે તેનાથી ત્રણ ગણો સમય તે જીંદગીમાંથી શુભાવે છે. એક કલાક સીઆરટ પીની એ એક કલાક જેટલા વિમાનમાં પ્રવાસ કરવા જેટલી અતરનાક છે.

રંજેદ નાથુદ નહીં થાય ત્યાં સુધી ભારત જંપવાતું નથી

રાષ્ટ્રસંઘ: રાષ્ટ્રસંઘની ૯૯ સભ્યોની ખાસ સમિતિ સમગ્ર આપણું કરતાં ભારતના કાર્યો પ્રતિભિંધી શ્રી સી. એસ. જાએ નહેરુ કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી જ્યાં સુધી રંજેદ અને ભતિષ્ટના અંત નહિ આવે ત્યાં સુધી ભારત જંપશે નહિ.

શ્રી જા દક્ષિણ આફ્રિકામાંના ભારતીઓ અને પાકીસ્તાનીઓ પ્રત્યેના વતીવના પ્રશ્ન અંગે મોલી રજા દેતા.

તેમણે કહ્યું કે રંજેદને ખતમ કરવાની આ જુલિયને ભારત અને અન્ય રથોના કરોડો લોકોને ઠેકા છે અને રાષ્ટ્રસંઘના ખતપત્રની જેને મંજુરી છે. અમારી આ જુલિયામાં માનવ સિદ્ધાંતો સમાવેલા છે અને અમારા માટે એ શ્રદ્ધાનો પ્રશ્ન છે.

હવાની ચોરીનો અપરાધ!

ન્યુયોર્ક: હવામાનને લગતી વિશ્વસંરથાના બે નિષ્ણતા કોંગ્રેસમાં યુનિયા આટે દરિયાકાંઠે હવામાનનો અભ્યાસ કરતા હતા તે દરમિયાન તેમણે હવાના નમુના લીધા હતા તેથી ત્યાંના વતનીઓને વહેમ પડ્યો કે આ માણસો યુનિયાની સુષકર અને શિતળ હવા ચોરીને દુસ્મનોને પુરી પાડે છે. જેટલે તેમને તરત ગીરકૃતાર કરી મારવાનો કુક્રમ થયો પરંતુ તેમણે યુનોની દરમિયાનગીરી માટે માંમણી કરી અને તેથી મારમાંથી બચી ગયા. નિષ્ણતા યુનિયા વિસ્તારમાંથી વંજો પામી ગયા છે.

ભારતે સામ્યવાદી હેશોને આપેલી ગંભીર ચેતવણી

વાશિંગ્ટન: લાઓસમાં ઠારિયાના નેવો વિગ્રહ બજાઈ ન હોય તે માટે ભારત સરકારે સામ્યવાદી રાષ્ટ્રોને ચેતવણી આપી છે કે લાઓસના ઉદ્ધામ વાદીઓ પીકોંગ નદીને કિનારે પહોંચી જશે તો અમેરીકા અને યાહલેન્ડ તરતજ તે સામે પગલાં લેશે.

સામ્યવાદી તરફી રી-નો યાહલેન્ડની સરહદે આવી પહોંચતાં અમેરીકા અને યાહલેન્ડ પગલાં લે એવી સંભાવનાની ભારતને ચિંતા યદ રહી છે. ભારતના રાષ્ટ્રકૃત શ્રી રત્નમે વિદેશી દૂતાવાસીની તથા લાઓસના પ્રધાનોની

મુલાકાત લીધી હતી. પરંતુ જી મુલાકાત વિષે કોઈ પશુ નિવેદન કરવામાં આવ્યું નહોતું.

લાઓસમાં ઠારિયા નેવો બડકો ન થાય તે માટે ભારતે પૂર્વ અને પશ્ચિમમાં રાજ્યો વચ્ચે મધ્યરથી તરીકે કામ કરવા માંડ્યું છે. પશ્ચિમના રાજ્યોના રાજ્યદૂતો તથા લાઓસની સરકારના મંત્ર્યો શ્રી રત્નમે ભારત સરકારને મોકલી આપ્યાં છે. ભારત સરકારે આ પત્રો સાથે ઉપરોક્ત ચેતવણી પશુ આપી દીધી છે.

આંગણીની છાપ લેવાનો નિર્ણય

કોલકો: સિલોન સરકાર થોડા જ સમયમાં ગેર-કાયદેસર રીતે પરદેશીઓના ચાલુ રહેલા વસવાટ સામે ગોરવો માંદનાર છે, અને તે દિશામાંના પ્રાથમિક પગલા તરીકે તમામ ખીન-સિલોન વાસીઓના આંગણીની છાપ લેવાની પ્રવૃત્તિ ચાલુ થવાની છે એવી માહિતી મળે છે.

પરદેશ કચેરીના અધિકારીઓને વડા પ્રધાન શ્રીમતી બંડારનાયકે જણાવ્યું છે કે, સિલોનમાં સંખ્યાબંધ પરદેશીઓને ગેરકાયદે વસવાટ ચાલુ છે, અને આંગણીની છાપ લીધા સિવાય આવા માણસોને જોખળી કાઢવાનું મુશ્કેલ બને છે.

વડા પ્રધાને દરિયાઈ માર્ગે સિલોનમાં ગેરકાયદે વસવાટ માટે આવતા માણસોને અટકાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં લશ્કરની મદદ લેવા સૂચવ્યું હતું.

છોડેલું રોકેટ

ગોરકો: રશિયાએ આંતરગ્રહ રેશન નામનું રોકેટ યુક્રની દિશામાં છોડ્યું હતું. એ રોકેટ આવતા મેના પાછલા પચ્ચાલીયામાં યુક્રના પ્રદેશમાં પહોંચશે. રોકેટનું વજન ૧,૪૨૦ વાસોની તથા લાઓસના પ્રધાનોની રતલ છે.

આણુધક્કા અને પરીણામ

જીનવા: અમેરીકાના સેસગીક અંરોધન કાર્યક્રમમાં વપરાતા તમામ પ્રકારની આણુ અંગેની શોધોની તપાસ રશિયાના વૈજ્ઞાનિકોને દેવા બાબતમાં અમેરીકા સંમત થયું છે.

જીનવા, અમેરીકા અને રશિયાની બનેલી આ પરિપદમાં અમેરીકન પ્રતિનિધિ આર્થર ડીને જણાવ્યું હતું કે મયા ઉનાળામાં રશિયાએ જે માત્રણી કરી હતી તે માત્રણીએ અમેરીકા સ્વીકાર કરે છે અને એના કારણે અણુઅખતરા અંગેના ઘડાકા કેમ થાય છે અને એનું શું પરિણામ આવ્યું વગેરે તપાસવાની રશિયાના વૈજ્ઞાનિકોને છૂટ આપવામાં આવે છે.

ચીનની અગ્ર અછતનું જીવનું જાગરું ચિત્ર

પેકીંગ: આવાતા ચીની નવા વર્ષના ઉત્સવ માટે વધારાનું રેશન નહોંચાતું હોવાથી પેકીંગ શહેરમાં અનાજની વહેંચણી માટેના ડેન્ડો પર રેશન લેનારાઓની જંગી કતાર જમી હતી.

સુખ્ય ચેરીઓમાં અને નાની નલી જોમાં પુરવે, સીએ અને બાજીઓ શિયાળાની હુકાળી સવારમાં જ્યાં અધિકારીઓ હારેલી માછલી, માંસ, શાક-ભાજ અને ફળો તેણી તેણીને આપતા હતા તેવા અપૂરતા સાધન સામગ્રી વાળા ડેન્ડો પર કતારમાં ઉભા હતા. વિશ્વાસપાત્ર વર્તુળો જણાવે છે કે, પેકીંગમાં આવાતા ખાસ ખાલમાં વ્યક્તિદીઠ આશરે અષ્ટી પાઉંડ માછલી અને બે ઓંસ માંસ તેમજ સુકીમર સફેદ કેળીજ, સફરજન અને ખીજ ફળોનો સમાવેશ થાય છે. કેટલાક લોકોને રાંધવા માટેનું તેલ પશુ અપાતું હતું.

ખીજ, શહેરો તેમજ ગ્રામ વિસ્તારોને પશુ પરંપરાગત તહેવારની ઉજવણી માટે ખાસ ખોરાક મળી રહ્યો છે કે નહીં તે જણવા મળ્યું નથી.

મયા વરસની કુદરતી આપ્તેને કારણે પુરવો પાક થયો ન હોવાથી ચીન આટે શિયાળામાં મળતી ખાલ વસ્તુઓની ભારે તંગી વતીઈ રહી છે.

રૂસમાં થનારી ખેતીવાદી ખાતાના પુનરચના

ગોરકો: સોવિયેટ સરકારે ખેતીવાદી ખાતાની પુનરચના કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે એમ સમાચાર સંસ્થા 'ટાસે' જણાવ્યું હતું અને સરકાર તેમજ સામ્યવાદી પક્ષની મધ્યસ્થ સમિતિના આ અંગેના સંયુક્ત દરમાનોનો હવાલો આપ્યો હતો.

—અમદાવાદ: શહેરી સ્થાવર મિલકત કર દર કરી સામાન્ય કર વધારવાના અમદાવાદ સુધારણના તાબેજના નિર્ણયનો અમલ મુલતવી રાખવા શ્રી સ્વામ-પ્રસાદ વસાવડાએ એક પદ દ્વારા નવર પતિને વિનવતી કરી છે.

શેપહર્ડ
હાથ ગૂંથણીનું જાણીતું ઊન અને સતર.

ખીનશરની ખાતરી

☆ શુષ્કની પસંગી
☆ નવાજ રંગો—સુંદર અને નમુના રૂપ
☆ આધુનિક જમાનોને યોગ્ય ફેશન

અમારા જોડાનીસજર્જ અને પોર્ટ એસીઆયેવની બુટપૂર્વેની વખાસિમાં ગાલ થયો છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ—૨૨૨—માગણી હવર કવાલીટી ડીસ્કાઉટ.

હોલસેલ ડીસ્કાઉટ: —

એમ. જીસેઇ

જીસેઇસ બીલ્ડીંગ, ૪૬૧ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોડાનીસજર્જ.

ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૧૬ પો. બોક્સ ૨૬૦૧,
કેમલ અને ટલ એજેન્સ: "ગાયકવાડ" જો'બર્ગ, સા. આ.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૧-૪-૧૯૬૧.

સુરત જીલ્લાના ભાગલા પદશે

અમદાવાદ : ગુજરાત સરકારના મુદ્દા અને ભગીનપાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે વિધાનસભામાં નિર્દેશ કર્યો હતો કે ગુજરાત સરકાર સુરત જીલ્લાને બે ભાગમાં વહેંચવાનું વિચારે છે. ગોદા, ભગીન મહેસુલ અને કુષ્માળ રાઠવની માંચણીઓની સ્વયં સમયે, કેમિસ્ટી સભ્ય શ્રી નારણભાઈ રાઠોડે માંચણી કરી હતી કે અણ્ણેવી મદાબને તાલુકાને દરબને આપવા બેધએ. શ્રી રસિકલાલે તેના બચાવમાં કહ્યું હતું કે સુરત જીલ્લાનું મોટું કદ બેભેતાં એમ લાગે છે કે તેને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવે તે સમયે અણ્ણેવીને તાલુકાને દરબને આપવાનું વિચારવામાં આવશે.

ઉદ્યમપતિઓ યાદ રાખે કે

ગાલીઅર : નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ મધ્ય પ્રદેશ વેપારી એમ્બરમાં પ્રવચન કરતાં સરકારની કરવેરાની નીતિને મક્કમતથી બચાવ કર્યો હતો અને બજાવું હતું કે ઉદ્યમપતિઓ એટલું બધું લે કે સમાજવાદી સમાજ રચનાના હેતુને આ દેશ વરશે છે અને સરકારને ભેની પાસે સંપતિ છે તેની પાસેથી આવક મેળવી ભેની પાસે કંઈ નથી. ભે કંઝાલ તેમને તેનો લાભ આપવાનો છે.

ભારતનું બહેર કેટલું ?

લોકસભામાં શ્રી રઘુનાથસિંઘે પૂછેલા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં, ભારત સરકારના નાણાપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ કહ્યું હતું કે ભારતનું કુલ બહેર કેટલું રૂાં. ૪૯૭ કરોડનું છે. તેમાં વિદેશી રાષ્ટ્રોની યોગેના કુલ રૂાં. ૮૨૬ કરોડની છે. ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન વિદેશી રાષ્ટ્રોને બ્યાલ પેટે રૂાં. ૨૦ કરોડનું હુંડીપામણ સુધવવામાં આવ્યું છે. બહેર દેવા ઉપર આપવાનું બ્યાલ વધેવાનું જીવ હોવ છે. ૧૯૫૯-૬૦માં બ્યાલ રૂાં. ૧૨૯ કરોડનું અણ્ણવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૬૦-૬૧માં સુધારેલા અદાબ-પત્રમાં રૂાં. ૧૪૩ કરોડ અદાબવામાં આવ્યા હતા.

ભરૂચના ખંડીયેર મકાનમાંથી મળેલા મોગલચુબના સિક્કા

ભરૂચના જીના બજારમાં જીની કાતરીપીઠમાં આવેલા વાળદ પંચના એક ખંડીયેર મકાનમાંથી અને ખયેરે જીના મોમલચુબના ચાંદીના સિક્કાઓ મોટા પ્રમાણમાં મળી આવ્યા હતા.

યોગે મેઝા યદ મયા હતા. ઉઠારાએ આ સિક્કાને હુંડીને ભાગી મયા હતા. સાંને પોલીસને ખબર પડતાં તપાસ આરંભી હતી.

લાંચ લેવા માટે એક

વર્ષની કેદ
સુરત : વલસાડના રેલવે બંધારણ મુદ્દામાં મુદ્દાનીવાને વલસાડના બારે ધોડામાડી ફેરવતા મુદ્દામાં સામે મંડાવેલા એક કેસમાં તે એ રૂાં. ૧૫ આપે તે તેની સામેના કેસમાં છુટી ભવ એમ બજાવી રૂાં. ૧૫ની લાંચ લેવા માટે તેમને ધમકા આપવા મારેના બે યુના હેઠળ એક એક વર્ષની સખત કેદની સજા અને રૂ. ૫૦નો દંડ અથવા એક માસની વધુ સખત કેદની સજા વધારાના સેશન્સ બજાવી સુનાવાળાએ કરી છે. અને બેઇ સજા સાથે મોમલવાનો કુકમ કર્યો છે.

પદ્મશ્રીથી નવાજીને સરકારે

ખિતાબની શોભા વધારી છે

મરાઠી : 'મીઠુબેન પીટીટ ભેનાં મુક સેવકને પદ્મશ્રીની નવાજી કરી સરકારે પેતાનું બ બહુમાન ક્યું છે એમ હું માનું છું. સુપાત્રેની પૂજા કે કદર ન યાપ એ સમજ હવે રહ્યો નથી મીઠુબેનની લાંબા સમયની સેવા પછી સરકારે કદર કરી તે મટે સરકારને ધન્યવાદ ઘટે છે' આને મીઠુબેન સન્માન સમીતી તરફથી કરતુરખા સેવાશ્રમના અને મંચાલક શ્રી મીઠુબેન ને સન્માનપત્ર અપણું કરતાં યુગ્મ મહેમાન થીમતી હંસાબેન મહેતાએ આ શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે મીઠુબેન માટે નરહુ હીએ એટલું જોણું છે તેમને તેમનું સેવાકાર્ય ચાલુ રાખવા તંદુરસ્ત રહે એમ હું ઇચ્છું છું.

પોટુંગલ તેની વસાહતોના

બંધારણીય દરબજામાં ફેરફાર કરશે નહિ

લોચન : પોટુંગીઝના પરદેશ ખાતા ને, કમતા એક મેવડીએ આને બજાવ્યું હતું કે પોટુંગલ તેના દરિયાપારના પ્રદેશો માટે મોઢ બંધારણીય ફેરફાર કરવાનું વિચારતું નથી. પોટુંગીઝના રાજકીય બંધારણ અનુસાર પોટુંગીઝ ના દરિયાપારના પ્રદેશોમાં આર્થિક મહેસુલી અને સ્વતંત્ર વહીવટી તંત્ર છે. 'આંગેલા અને મોઝામીક' માટે બંધારણીય ફેરફાર થઇ રહ્યા છે કે નથી પોટુંગીઝ મંચર્યાને, આર્થિક, મહેસુલી અને સ્વતંત્ર વહીવટી તંત્ર મળે એવા અખખારી અડવાલ પર

તેમણે ઉપર મુબબની વુકોચીની કરી હતી.

શ્રી કેનેડીએ શ્રી નહેરૂ પર

રાજકુત દ્વારા પાકેલો

ખાસ સંદેશ

નવી દિલ્હી : વડા. પ્રધાન શ્રી નહેરૂ એ પ્રમુખ કેનેડીના ખાસ રાજકુત શ્રી એવેરીલ હેરીનેન સાથે વિદેશ ખાતામાં ૩૫ મીનીટ સુધી પ્રાથમિક મંત્રણાએ કરી હતી. એ હેરીનેને પ્રમુખ કેનેડીને ખાસ સંદેશો શ્રી નહેરૂને સુપરત કર્યો હતો.

વાવાઝોહાથી આસામમાં

તુકેસાન

દમદમ : આસામના દમદમ વિસ્તારમાં કરા સાથેનું અખત વાવાઝોહું યતાં બ્યાપક વિસ્તારમાંના યાને નવે પાક તુકેસાન પાક્યો હતો. તાડછાનાં ઝુંપડામાં ઘણું ઘાપરાં છડી મયા હતાં. તેમ છતાં મોઢ બનહાનિ યદ હોવાનું બજાવાયું નથી.

સેબેલાઘાટ નજીક ઘઠાપુત્રા, મોહિત, દિખાંચ અને નેમોદિહાંચ નદીઓની સપાટી ઝડપથી યટતી બતી હોવાનું બજાવાય હતું.

ઉત્તર આસામના ખીભ મદ્યોના અદેવાલ બજાવે છે કે ઉત્તર આસામ ના સમગ્ર યાના બગીચાના વિસ્તારમાં વરસાદની ઝડીએ સાથેનું તોડાની પવનનું વાતાવરણ પ્રવર્તે છે.

આથી યાના નવા પાકને કેટલું તુકેસાન પહેંચું છે તે તાકાલીક બજાવું નથી એમ અદેવાલ બજાવે છે. એ 'મોઈમ' વિમાનો ખરીદાયાં

નવી દિલ્હી : નામરીક વિમાનખાતા ના નાયબ પ્રધાન શ્રી અહમદ મોહુદીને આને લોકસભાને જોવી ખાત્રી આપી હતી કે એર ઇન્ડીયા ઇન્ટર નેચનલ વપરાય માટે બે 'મોઈમ' વિમાનોની કરેલી ખરીદીને સરકારે માન્ય કરી છે. આ ખરીદી તમામ ભાતના વિમાનોની ખારીક તપાસ યાદ કરાઈ હતી.

ભારતીય હાઈ-કમીશનર

નવી દિલ્હી : ભારતના પાકીસ્તાન

ખાતેના નવા હાઈ-કમીશનર તરીકે દિલ્હીના વડા કમીશનર શ્રી બજવાન સહાબની નિમમણ કરી જોવી માહિતી મળે છે.

શ્રી રાજેશ્વર દ્યાળની મોગે ખાતે રાષ્ટ્રમંચના ખાસ પ્રતિનિધિ તરીકે નિમમણ થયા પછી કરાચીમાં ભારતીય હાઈ કમીશનરની બબમા ખાલી બ રહી છે.

રાષ્ટ્રીના સત્કાર પાછળ

સુંબઝીએ કેટલો ખર્ચ કર્યો ?

યુંબઝ : મહારાષ્ટ્ર સરકારે રાષ્ટ્રી જોલીઝાથેય અને ડ્યુક જોહ એડીન, ખરાએ મુચે, મહિને યુંબઝની યુલાઘાત લીધી લારે મહારાષ્ટ્ર સરકારે તે ખર્ચે રૂ. ૧,૩૮,૨૭૬૪૩ ખર્ચ કર્યો હતો, એમ મહેસુલ પ્રધાન શ્રી વી. પી. નાયકે રાજ્ય વિધાન સભામાં બજાવ્યું હતું. આમાંના ૧,૦૮,૨૭૭ રૂ. ભારત સરકારને ખાતે માંડવામાં આવ્યા છે.

શાળાઓના તમામ વિદ્યાર્થી

ઓને મફત લોબન આપે

નવી દિલ્હી : તમામ રાજ્ય સરકારે, ને અ.વે.જન પંચે સૂચ્યું છે કે, તમામ શાળાઓમાં ખપોરતું મફત બોલન બધાં યાળોને આપવાની મોબનનો મીઠ પંચવર્ષિય મોબનાની યુદતમાં અમલ થવો બેધએ.

આયોજનપ્રધાન શ્રી નંદાએ સંસદીય મોચેસ પક્ષની ખડી સમાતીને આ માહિતી આને આપીને કહ્યું હતું કે, રાજ્યોને આ માટે પુરતાં નાણાં અપાયા છે.

૬૫ પછી પણ અંગ્રેજ

ચાલુ રહેશે

નવી દિલ્હી : ૧૯૬૫ પછી અંગ્રેજ ને સહબાપા તરીકે ચાલુ રાખવાની વડા પ્રધાન શ્રી બવાહરલાલ નહેરૂએ નહેરોત કરી હતી. તેના અમલ માટે યદતો કાયદાનો ખરડો કુક સમયમાં રણુ કરવામાં આવશે એમ શ્રી લાલ-ખહારૂ રાષ્ટ્રીએ આને લોકસભામાં બહેર ક્યું હતું.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ રૂાં. ૩૦-૦

રેકોર્ડોમાં બબનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.

હિંદના "લેટર ડિટ" શી. ૨-૧ માં છુટી મળે શકશે.

આવે તક અને લાલ કૃષીથી મળશે નહિ. પેઈંગ મફત-પોસ્ટલ મોકલશે-

સી. એ. ડી.ના ઝોહંરે અને લખએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અબજેરી આરકેઇ, ઝોહં ૧૪૨ એ. એ રૂાં, પી. એ. બોક્સ ૧૫૭૪, - હરખન

હુંથી વાતો

અનોખી ભેટ

રૂપાંતર : શ્રી મજલાલ વસાણી

(અમા અંકથી ચાલુ)

અનિલ વીરાની મુલાકાતો લેતો હતો ત્યારે વીરાએ એને પોતાના ફ્લેટની ચાવીઓ આપી રાખી હતી અને તે ચાવી હવે પોતાની પાસે રહેલી હોવા થી તેણે પોતાની ભતતને ધન્યવાદ આપ્યા.

શ્રીને દિવસે અનિલ તો રાતે આઠ વાગવાની જ રાહ ભેંધે રહ્યો હતો. પોતાની પાંસેની ચાવીની મદદથી વીરા તો ફ્લેટ જોશીને તે અંદર દાખલ થયો. તેણે કબાટ, ટેબલ વગેરેનાં ખાનાં ચૂપ્પીથી ફેરવવા માંડ્યાં. ખાનાંમાં ચાવીથી બંધ કરેલાં નહેતાં અને બંધ હોત તો તોડીને પણ પોતાના પત્રો મેળવવાનો નિર્ણય કરીને જ અનિલ આવ્યો હતો.

થોડી મિનિટો પસાર થઈ ગઈ. પણ પોતાને જે ભેટ હતું તે તેને મળ્યું નહિ. તેણે છપ્પીઆની પાછળ, શેતરંજી ની નીચે અને સોફા-પુરશીની કુશનની નીચે પણ જોયું, પણ તેને પત્રો મળ્યા નહિ.

અચાનક ઝોરડામાં બતીનું અજવાળું થયું. તે ચમકેલો અને અભરાયો. પોતાની હાલત પુરાયેલા પ્રાણી જેવી થઈ છે એવો તેને ખ્યાલ આવ્યો. તેણે પાછા ફરીને જોયું તો સાંને બહાર જવાના પોપાકમાં વીરા જ આવી પહોંચી હતી. બારણું બંધ કરીને તે અનિલની નજીક જઈને ઉભી રહી. તેના હાથમાં આંકડા પૂરું હતું. ધીમે રહીને તે ટેલીફોન તરફ જવા લાગી. શાંતિથી વીરાએ કહ્યું, 'મારે પોલીસ ને ખબર આપવી જોઈએ.'

અનિલ કાચબર તો કુણા ઉઠ્યો. પણ તરત જ સ્વચ્છ થઈ તેણે નિર્ણય કરી લીધો કે આ બાબત પોલીસ સુધી કોઈ પણ ભોગે જવી જોઈએ નહિ. તેણે તરત જ ઉભા થઈને ટેલીફોન નજીક પહોંચ્યો વીરાનો હાથ પકડી લીધો, 'મારા પત્રો ક્યાં છે?'

વીરાએ અનિલની પકડમાંથી છટકવા ની કોશિશ કરી. પણ વીરા ચીસ ન પાડી ઉઠે એટલા આતર અનિલે તેનું મોં ઘાબું અને સરતો સરતો તેનો હાથ વીરાના મળા પર પહોંચી, મથો. વીરાનું કોમળ અણું વળાવ લાગ્યું અને ઘરેલામાં જાંધળા બનેલા અનિલને જોનો ખ્યાલ રહ્યો નહિ. તે તો લાલ આંસુ કરીને અને દાંત ભાંસીને મળા પરની પકડ મજબુત કરતો ગયો.

વીરા the Government કોશિશ કરી, 'અનિલ, intransigence, પત્રો તો...' 'are strongly, and મળવા પણ વીરા obtained by such ની અનિલમાં even the pref રહી.

એ તો વીરાને મદાત કરી દેવાની પોતાની શક્તિ પર ખુશ થતો હતો. વીરા હવે પણ તેને કંઈ રહેવાની કોશિશ કરી રહી હતી. પણ અનિલનાં આંખાની ભાંસ વધુ ને વધુ જોર કરતી રહી અને ઉભે...
આખો ઝોરડો મુમસામ બની ગયો. અચાનક વીરાના મોં પર મૂલ્ય પહેલાં નું તેજ દેખાણું અને રખરખાં જોડાં મોભું પહેરેલાં હોવા છતાં અનિલને અજાણમથ થવા લાગી. તેણે વીરાના મળા પરની પકડ ટીલી કરી.

ઉભે તેણે વીરાનું અણું છોડી દીધું અને તેની ચમકતી આંખો અને અડધાં ચહેરા પર વિખરાયેલા વાળ સાથે વીરા જમીન પર ટગભો થઈને પડી. હવે અનિલને પોતાના કુલની અંભીર-તાનો અનુભવ થવા લાગ્યો તેનું હૃદય ઝેરથી ધમધમ લાગ્યું. તેનો ઇરાદો વીરાનું ખૂન કરવાનો નહોતો છતાં પોતાને હાથે વીરાનું ખૂન થઈ જ અણું હતું એ વિચારે તે કુણા ઉઠ્યો. આ એક અકસ્માત જ હતો. તેને તો પોતાના પત્રો જ જોઈતા હતા. પણ પોતાના પર કોઈ વહેમ લાવી શકે તેમ હતું નહિ કારણ કે વીરાને ડાકને જેટલા પુરુષ મિત્રો હતા અને તેમાંની કોઈએ પણ ખૂન કર્યું હોય એવું શોધો માની લઈ શકે તેમ હતું.

તરત જ તે નીચે શોધ્યો અને પોતાની મોટરમાં રવાના થઈ ઘેર પહોંચી ગયો. તેની પત્ની બહારગામ એલેલી હોવાથી તે આત્મી સાંને ક્યાં હતો તેની કોણને ખબર પડે તેમ નહોતું.

ખીજ સવારે ઉઠીને અનિલે માનસીક શાંતિ માટે કડક ચા પીધી અને થોડી વારમાં તો ઇસ્લામ ખટખટાવવા નો અવાજ આવ્યો.

તેને થયું કે આ ભમણુ છે. પણ થોડી સેકંડો પછી પાછું બારણું ખખડાયું. કપડાં પહેરીને તે બારણું પાસે ગયો. બારણું ખોલ્યું તો બે માથુસોને બહાર ઉભેલા જોવા. 'તમને તકશીફ આપવા બદલ માફ કરશો. હું ડિસ્ક્રિટવ-ઇન્સ્પેક્ટર રમ્બા છું, અને આ મારા મદદનીશ છે. મારે તમારી સાથે થોડી વાતો કરવી છે.'

અનિલને આશ્ચર્ય થયું પણ તે તેણે બચત થવા દીધું નહિ અને સ્વચ્છતા-પૂર્વક બંને આગનુકાને તે બેઠકવાળા ઝોરડામાં લઈ ગયો.
અનિલે કહ્યું, 'આને મારી વર્ષગાંઠ છે એટલે મેં રંગ લીધી છે અને શાંતિથી દિવસ પસાર કરવાનો ઇરાદો છે. બોલો સાહેબ, શી ફરમાવશ છે?'

ઇન્સ્પેક્ટરે કહ્યું, 'તો તો મારા તમને વર્ષગાંઠના અભિનંદન છે. હું હવે ઘડાની વાત પર આવું. આ વાત વીરાને લખતી છે. હું માનું છું કે તમે તેને જાણ્યો છો.'

'વીરા? હા, હા. જરૂર જાણ્યું છું. બહુ સારી છોકરી છે તેણે આંકે થોડું ટાઇપીંગનું કામ કરી આપ્યું હતું.'

ઇન્સ્પેક્ટરે રમ્બાએ કહ્યું, 'તેના ફ્લેટમાંથી એક ડાયરી મળી આવી છે. તેમાં થોડાં નામ-સરનામોંઓ છે. આમાંનું કોઈ અમને મદદમાર થઈ પડશે એમ માનીને અમે જો બધી બ્યકિટઓની મુલાકાત લેવાના છીએ. તમે જાણો છો કે વીરા તેના ફ્લેટમાં મરણ પામેલી હાલતમાં આને સવારે મળી આવી છે. તેનું કોઈએ મળું દાખીને ખૂન કરી નાખ્યું છે.'

અનિલે ખૂબ ખૂબ પ્રયત્નો કરીને આ અખરના આહાતથી પોતાના ચહેરા પરના ભાવો પલટાતા અટકાવી રાખવા માં સફળતા મેળવી.

'તમે વીરાને છેલા ક્યારે મળ્યા હતા? ઇન્સ્પેક્ટરે રમ્બાએ પૂછ્યું. ચાલુ કરવો હોય એવી અદાથી માણું ખખવાળીને અનિલે કહ્યું, 'થોડાંક અઢવાડીયાં પહેલાં. તેણે મારે માટે એક રિપોર્ટ તંબાર ક્યો હતો તે લેવા હું તેને લાં ગયો હતો.'

'તમે કાલે રાતે તેને મળ્યા નહોતા? નહિ, બિલકુલ નહિ.'

'હરો, પણ અમને તેનો ખૂની પકડાય એવી જો કોઈ વિચાર ચાલે આવે તો જરૂર ખબર આપજો. આપણો ને?'

'જરૂર, જરૂર. પોલીસ ખાતાને મદદ કરવી એ તો ફરજ છે ને? કહીને અનિલે બંનેને વિદાય આપી અને તે અંદરના ઝોરડામાં ગયો. તેને ખાતરી થઈ કે માર્ગ ચોખ્ખો છે. પોલીસને લેશમાન શંકા નથી.

પરંતુ પોલીસ અધિકારી હજી તો બહાર નીકળતો હતો લાં જ અનિલના મારણ પર ખીજે ટકરો પડ્યો. અનિલે બારણું ખોલ્યું તો એક નાનકડા પેકેટ સાથે ટપાલી આવ્યો હતો. ઇન્સ્પેક્ટરે કુટલવશ પાછો ફર્યો.

'વર્ષગાંઠ નિમિત્તોની ભેટ લાગે છે.' ઇન્સ્પેક્ટરે કહ્યું, 'તમે સહી કરો. હું પાસલ લઈ લઈ છું.'

અનિલે સહી કરી. ટપાલી ચાલ્યો ગયો. અનિલે પાસલ મોકલનારના

અક્ષરો જાળખી-કાઢ્યા.

'આ પાસલ તો વીરાએ મોકલ્યું હોય એમ લાગે છે,' ઇન્સ્પેક્ટરે રમ્બાએ કહ્યું. 'તેનું નામ-સરનામું પાસલ ની પાછળી બાજુએ લખેલું છે.'

અનિલે કહ્યું, 'કદાચ મારા રિપોર્ટો-માંનો અંકાદ તેણે ટપાલથી મોકલ્યો હશે.'

'જો તમને વાંધો ન હોય તો ખોલી બતાવશો?'

ઇન્સ્પેક્ટરે એ પાસલ અનિલને સોંપ્યું અને અનિલ દાસે હાથે અની શેરીમાં તોડી રમ્યો હતો તેનું નિરીક્ષણ કરી રહ્યો.

પાસલમાંથી થોડા પત્રો નીકળીને જમીન પર પડ્યા. પત્રોની સાથે એક ચિઠ્ઠી પણ હતી. ઇન્સ્પેક્ટરે એ ચિઠ્ઠી ઉઠાવી લીધી અને વાંચવા માંડી.

'પ્રિય અનિલ,

વર્ષગાંઠ મુખ્યારક હો. હું બધું છું કે આ પત્રો મેળવવા તમે આને રાતે મારા ફ્લેટ પર આવશો. પણ તમે નિરાશ થશો. હું આને બપોર પછીની ટપાલમાં એ પત્રો તમારા પર રવાના કરું છું. મારે એ પત્રો તમને પાછા આપવા જ હતા. અને તે માટે મેં તમારી વર્ષગાંઠનો શુભ દિવસ યોગ્ય માન્યો હતો. હું માનું છું કે આ ભેટ વર્ષગાંઠ નિમિત્તે થોડા મજબૂતો. આપણે બંને એકબીજાને એક વર્ષથી જાળખતા હતાં. અલ વિદા! અનિલ.

તારી વીરા.' ઇન્સ્પેક્ટરે રમ્બાએ કહ્યું. 'મરણ પામેલી બ્યકિટ તરફની આ નમુનેદાર ભેટ છે.'

(સ પૂર્ણ)

શુક્રકોષ્ટિ, બ્રહ્મ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સ-સાંમ, રેવન્યુ કલેક્ટર-અને ઇનસ્પેક્ટર-સાંમ મળો :

આર. વીકલ

૧૨ બાકલી આઈડે, ૩૮ મોર્ટ રોડ, કોલર ડાયગોનલ અને મોર્ટ રોડ, બેદાનીસબખ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

ધરમાં ફેમ બતાવી દંડાવવા લાયક સુકાળ. 'અનને મોષ' રવ. કીશોર-લાલ મશરવાળા કૃત. સુવર ભગા કામળ પર બે રંજમાં છપાયું છે. ભાવ ફક્ત થી. ૧-૦. પોર્સેન ૩ પેની.

'Indian Opinion' P. Bag, Durban, Natal.

માસ્ટર પ્રધક્ષ (પ્રો.) લીમીટેડ

નાવ ભતનાં, ત્રાયલવ, રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, સ્રીઓ બાળકો અને યુરોપી. માટે ભતનાં 'લુલવ જર્સી', પુલોવર, કારડીગનસ અને બખ્યાઓ માટે—શુદીઝ, ખીબ્સ, બ્લેન્ડેડસ, શોલ્સ; નેપશીન્સ વિગેરે.

ફરેક ભતના માલ માટે તપાસ કરવા: ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બેદાનીસબખ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૬૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

પ્રોફેસર ઓટો હાન

(૧૦૧ પાનાનું અનુક્રમણ)

શકામ છે. જ્યાં જ્યાં જંગી સંસ્કૃતિઓમાં અંદર શું ખોટકાણું છે તે સંસ્કૃતિઓમાં વિના આ કિરણોથી જોઈ શકામ છે. એ કિરણો અનુક્રમણી આપ અને હાન બની શકે છે.

એવો પણ સમય આવશે કે કુદરત ના આશીર્વાદ આપણે જોગવી શકીશું. કોલસા કરતાં ૨૫ લાખ ગણી અરબી યુરેનીયમમાંથી જોગવી શકામ તેવી છે. એક કાલોગ્રામ યુરેનીયમમાંથી ૨૫૦૦ ટન કોલસા જેટલી બળતણ શક્તિ મળી શકે તેમ છે. કુત્રિમ સોલ્ડ બનાવવાનું મિથા સ્વભાવ પણ હવે સિદ્ધ થયું છે. પારામાંથી એક પ્રકારનું અથુ દૂર કરે અને સોલ્ડ બનશે. ખાણમાંથી નીકળતા કાચા સોના અને એની નવ્યે કોષ્ટ બેઠ નહિ હોમ. હવે ભવિષ્યમાં સોનાનું પણ મહત્વ જવું રહેશે. આપણી ભાવિ પેઢીએ બજારે કે એક પ્રકારની સાંસ્કૃતિક પ્રક્રિયાથી સોલ્ડ બને છે.

એક વાત સ્વીકારવી રહી કે આ રાક્ષસી બેઠી શક્તિને માનવહિતમાં નાશવાની છે. કુદરતની બેઠી શક્તિ ના ઈશન બલોન-ટેકલેમની ફકર વિવેક સંસ્થાના એક નાવકગા જેવ ઊપકરણનાર પ્રોફેસર ઓટો હાનને અત વોતાના ઉપકારક તરીકે અણુશી

કે શાપ આપશે તે આપણી હાલની પેઢીના હાથમાં છે.

સામાજિક અભર

વેનીશ્યા

ડરબનના રહેવાસી શ્રીમાન જોવાન બાઈ ગોરાશક્તી સુપુત્રી બંધન મનો. રમાના યુગ વેનીશ્યા તા. ૨-૪-૬૨ ના રજીવારે કેપટોલિનના રહેવાસી શ્રી. વસનભાઈ નરસિંહભાઈ ઠાપારીના સુપુત્ર ભાઈ ઉત્તમભાઈ સાથે થયા હતા.

આ યુગ પ્રસંગે શ્રી જોવાનભાઈ ગોરાશક્તી સગા રોહીએ તેમજ મિત્ર મંડલે જે સુદર ભાગ લીધો હતો તે બદલ શ્રી જોવાનભાઈ બંધાને આ પત્ર દ્વારા આભાર માને છે.

શ્રી જોવાનભાઈ ગોરાશક્તીને નીચે મુજબ ભેટો આપી છે. શ્રી ડરબન હિતેન્દ્ર મંડળ શી. ૧૦, શ્રી સા. આ. મો. મહાસભા શી. ૧૦, ઇન્ડિયન ઓપિનિયન શી. ૧૦, શ્રી આર્પન બેનીવોલન્ટ હોમ શી. ૧૦, ઇન્ડિયન બ્લાક-અન્ડ-વ્હાઇટ શી. ૧૦, હિતેન્દ્ર સ્વદેશ મંડળ શી. ૧૦.

—૦—

સાહાર સ્વીકાર :

મણીલાક્ષી છ પટેલ નોંબર્મ ૧-૨-૬
એલ. નારણ કવેકવે ૧-૧-૦
સી. જે. મહેતા ડરબન ૫-૦-૦

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી બજારના અને રોયલ્લીટ ઈએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત કેમરેખ નીચે યુનીયનના અને રોટરીયાના કોષ્ટ પણ ભાગમાં તમારે યુગમે આની રસોઈ કરવાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરવું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના પુષ્પાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ રેસીપ્રામ : KAPITAN.

આહુ, લસણ બબર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બંધવાના ન્યુઝપેપર બબર ભાવ,
બટાટા, હુમરી (કાંઠા), સુગા લાલ મરચાં, બ્રમલા, સુમા ઝીમ (હાલા),
સોનેરી રંગનો ગોળ, ફરક નતનો ખરી મસાલો વિવેરે હમિયાં સ્ટાકમાં
રાખીએ છે. હુમરી અને મેનશી પાન બબર ભાવ, રોટ્ટેબ બ્રૅડ.

સુરણ, રતાઇ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ માદ છે.
રોટરીયા, ન્યાસાવેન્ડ અને બલબબ કેગિના આરકરો ઉપર પુરક
બ્લાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પામીએ કાબી મોલમ્યું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
- P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકકોપર, ગુસાઈરી, વીમાનાં અને જનસ જીવન
ઈન્ડિયાન અન્ડર ડુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હાઈ ગ્રીફાઈ અન્ડર બંધીન
મામે ગુસાઈરી કરવા ઘેર ઠેકાં આપારી મારફતે પ્રુવોજ કરો.
ઈન્ડો, આજ, ચોરી, ફલ્લર, અકરમાત, પ્લેટબ્લાસ, વિવેરેના વીમા અર્થે
ઉદારાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ઈલીવરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લખવી
બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અર્થ મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ હાઈફ એસોસીએશન એફ એસક્રીયા અને ગોઈશાપર
ઈનરપુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Office :
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone : 339033,
Johannesburg.

Residence :
52 Patidar Mansion,
33 Kort Street,
Phone : 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોઈટીબ, ઈરેસીબ જેસ્ટ,
સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ટેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તાલન મીક્રોપત
ભારે ખરીદી શકોશો. બતે પધારી કાલ લેવા સુકરો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને ફીચરનું ઘરેઘર—

એ હમારી કેમરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેમા સ્ટોલ હમિયાં હઈ-
ધાર રહે છે. માત રોહાં ભાવોના પ્રાઈસ ધીરક મંગાવો અને વેપાર
આગલ પધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, DURBAN.
PHONE 33-4691.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સાંસ્કૃતિ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોમરી
- * હોડે
- * રૂસર

વિગેરે ઈરેક બતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયબમા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ પી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્ગ.